

EDUSKUNNAN VASTAUS 320/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 278/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 50/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Lain keskeinen sisältö ja soveltamisala

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään maatalousyrittäjän ja apurahansaajan oikeudesta korvaukseen työtaturman ja ammattitautin johdosta.

2 §

Maatalousyrittäjä ja maatalousyrittäjätyö

Maatalousyrittäjällä tarkoitetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 3 §:ssä tarkoitettua maatilatalouden harjoittajaa, kalastajaa ja poronmestajaa, mainitun lain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettua maatalousyrittäjän perheenjäsentä sekä mainitun lain 3 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua henkilöä.

Maatalousyrittäjätyönä pidetään maatalousyrittäjän tekemää maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettua työtä. Maatalousyrittäjätyöksi ei katsota mainitun lain 7 §:n 5 kohdassa tarkoitettua eri yrityksenä pidettävää toimintaa.

Maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:stä poiketen edellä 1 ja 2 momentissa ei edellytetä, että maatilataloutta harjoitetaan vähintään viisi hehtaaria maatalousmaata käsittävällä viljelmällä.

3 §

Apurahansaaaja ja apurahansaaajan työ

Apurahansaaajalla tarkoitetaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:n mukaan vakuuttamisvelvollista apurahansaaajaa.

*Apurahansaaajan työ*nä pidetään hänen mainitun lain 8 a §:ssä tarkoitettua tieteellisen tutkimuksen tekemistä tai taiteellisen toiminnan harjoittamista.

4 §

Muut määritelmät ja viittaussäännökset

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vahingolla* 11 §:ssä tarkoitettua vahinkotaapahtuman seurausta;

2) *pakollisella vakuutuksella* 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vahvistettua tai jatkettua tämän lain mukaista vakuutusta;

3) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on sattunut 11 §:ssä tarkoitettu vahinkotaapahtuma;

4) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

5) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;

6) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaantulon (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;

7) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttö-

myyseläkettä, kansaneläkelaisissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaantulon (569/2007) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaantulon (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä sekä työntekijän eläkelain voimaantulon (24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

Mitä tässä laissa säädetään työkyvyttömyyseläkkeestä, sovelletaan myös lakisääteeseen toistaiseksi myönnettyyn tapaturmaeläkkeeseen ja liikennevakuutuslain (279/1959) mukaiseen ansionmenetyskorvaukseen sekä niitä vastaaviin ulkomailta maksettaviin eläkkeisiin.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionin jäsenvaltiosta, sovelletaan vastaavasti Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon ja Sveitsiin.

Mitä työtaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) säädetään työntekijästä tai vahingoittuneesta, sovelletaan tässä laissa edellä mainittuun lakiin viitatuilta osin maatalousyrittäjään ja apurahansaaajaan.

Mitä työtaturma- ja ammattitautilaissa säädetään vakuutuslaitoksesta, sovelletaan tässä laissa edellä mainittuun lakiin viitatuilta osin maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Mitä maatalousyrittäjän eläkelaisissa säädetään työeläkevakuutusmaksusta, sovelletaan tässä laissa edellä mainittuun lakiin viitatuilta osin tämän lain mukaiseen vakuutusmaksuun, ellei tässä laissa toisin säädetä.

5 §

Vakuuttamisvelvollisuus

Maatalousyrittäjälle, jolle vahvistetaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n mukainen vakuutus, vahvistetaan samalla samalle ajalle ja

samasta maatalousyrittäjätyöstä myös tämän lain mukainen vakuutus.

Apurahansaajalle, jolle vahvistetaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 a §:n mukainen vakuutus, vahvistetaan samalla samalle ajalle ja samasta apurahansaajan työstä myös tämän lain mukainen vakuutus. Vastaavasti tämän lain mukaista vakuutusta jatketaan sellaisella apurahansaajalla, jonka maatalousyrittäjän eläkelain mukaista vakuutusta jatketaan keskeytyksen jälkeen mainitun lain 10 c §:n 2 momentin mukaisesti. Jos apurahansaajan maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen voimassaoloaika tarkistetaan mainitun lain 10 d §:n mukaisen yhdistämisen johdosta, myös tämän lain mukaisen vakuutuksen voimassaoloaika tarkistetaan vastaavasti.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu työeläkevakuutus päättyy tai sen voimassaolo keskeytetään, myös tämän lain mukainen vakuutus päättyy tai keskeytyy.

6 §

Vapaaehtoisesti järjestettävä työtapaturma- ja ammattitautiturva

Tämän lain mukainen työtapaturma- ja ammattitautiturva voidaan ulottaa vapaaehtoisella vakuutuksella koskemaan myös muuta kuin sellaista maatalousyrittäjätyötä, jonka perusteella maatalousyrittäjä on velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:ssä tarkoitettua vakuutuksen siten kuin tämän lain VI osassa säädetään.

7 §

Vapaa-ajan tapaturmaturva

Tämän lain 5 ja 6 §:ssä tarkoitettuun vakuutukseen voidaan liittää vapaaehtoisella vakuu-

tuksella turva vapaa-ajalla sattuvan tapaturman varalta siten kuin VI osassa säädetään.

8 §

Korvausten ensisijaisuus ja suhde muihin etuuksiin

Vahingoittuneen oikeus korvaukseen tai etuuteen muun lain perusteella ei vähennä hänelle tämän lain mukaan kuuluvaa korvausta, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämän lain mukaisiin vakuutuksiin perustuvat korvaukset otetaan huomioon muussa laissa säädettyä korvausta määrättäessä samalla tavoin kuin työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiset korvaukset, ellei tässä laissa tai muussa laissa toisin säädetä.

9 §

Alueellinen soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen maatalousyrittäjään ja apurahansaajaan, johon sovelletaan maatalousyrittäjän eläkelain alueellista soveltamisalaa koskevien säännösten nojalla Suomen lainsäädäntöä.

10 §

Toimeenpano

Lain toimeenpanoon kuuluvista tehtävistä huolehtii maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos, jonka tehtävät hoitaa maatalousyrittäjän eläkelaiassa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

II OSA

KORVATTAVAT VAHINKOTAPAHTUMAT

2 luku

Yleiset säännökset

11 §

Korvattavat vahinkotapahtumat

Tämän lain mukaisena *vahinkotapahtumana* korvataan työtapaturma ja ammattitauti siten kuin jäljempänä säädetään.

Vahinkopäivällä tarkoitetaan työtapaturman sattumispäivää ja työtapaturma- ja ammattitautilain 31 §:n mukaista ammattitaudin ilmenemispäivää.

12 §

Korvausvelvollisuus ja vakuutus

Vahinkotapahtuman korvaaminen edellyttää, että vahinkotapahtuma on sattunut:

1) maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 1—4 tai 6 kohdassa tarkoitetulle maatalousyrittäjälle sellaisena aikana, jolle hän on velvollinen ottamaan mainitun lain 10 §:n mukaisen vakuutuksen, tai maatalousyrittäjän eläkelain 8 a §:ssä tarkoitetulle apurahansaajalle sellaisena aikana, jolle hän on velvollinen ottamaan mainitun lain 10 a §:n mukaisen vakuutuksen;

2) maatalousyrittäjän eläkelain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetulle maatalousyrittäjälle sellaisena aikana, jolle hän on velvollinen ottamaan ja jolle hänellä on voimassa mainitun lain 10 §:n mukainen vakuutus tai vireillä hakemus sen saamiseksi;

3) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetulle henkilölle sellaisena aikana, jona maatalousyrittäjätyö tai apurahansaajan työ ei ole hänen täytettyään 18 vuotta vielä ehtinyt jatkaa yhdenjaksoisesti vähintään neljää kuukautta; tai

4) edellä 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulle henkilölle, joka tulee maatalousyrittäjän eläkelain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeut-

tavasti työkyvyttömäksi ja joka ei työkyvyttömyytensä johdosta enää ole vakuuttamisvelvollinen, jos vahinkotapahtuma on sattunut ennen kuin 30 päivää on kulunut siitä, kun hän sai tiedon eläkelaitoksen tai muutoksenhakuelimen eläkkeen myöntämisestä koskevasta päätöksestä; jollei muuta näytetä, hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on postitettu hänen ilmoittamaan osoitteeseen.

Jollei maatalousyrittäjä tai apurahansaaja ole ammattitaudin ilmenemisaikana enää työssä, josta ammattitauti on voinut aiheutua, ja työtapaturma- ja ammattitautilain 32 §:n nojalla korvausvelvollisuus määräytyy maatalousyrittäjätyön tai apurahansaajan työn perusteella, vahinkotapahtuman korvaamisen edellytyksenä on 1 momentista poiketen, että maatalousyrittäjä tai apurahansaaja on täyttänyt 1 momentissa tarkoitettujen edellytykset ollessaan korvausvelvollisuuden määräävässä työssä.

13 §

Lääketieteellisen syy-yhteyden arviointi

Vahinkotapahtuman korvaamisen edellytyksenä on todennäköinen lääketieteellinen syy-yhteys vahinkotapahtuman ja vamman tai sairauden välillä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Syy-yhteyden arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti lääketieteelliset löydökset ja havainnot, vahingon sattumistapa sekä aikaisemmat vammat ja sairaudet.

3 luku

Tapaturmaa koskevat säännökset

14 §

Tapaturma

Tapaturmalla tarkoitetaan ulkoisesta tekijästä johtuvaa äkillistä ja odottamatonta tapahtumaa, joka aiheuttaa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle vamman tai sairauden.

15 §

Muut tapaturman aiheuttamana pidettävät vammat ja sairaudet

Mitä tapaturmasta säädetään, sovelletaan myös työtapaturma- ja ammattitautilain 18 §:ssä lueteltuihin muihin tapaturman aiheuttamina pidettäviin vammoihin ja sairauksiin.

16 §

Tapaturman aiheuttama vamman tai sairauden olennainen paheneminen

Tapaturman seurauksena korvataan myös muun kuin tässä laissa tarkoitetun vamman tai sairauden olennainen paheneminen noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 19 §:ssä säädetään tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden olennaisen pahenemisen korvaamisesta.

4 luku

Maatalousyrittäjän työtapaturmaa koskevat säännökset

17 §

Maatalousyrittäjän työtapaturma

Maatalousyrittäjän työtapaturmalla tarkoitetaan tapaturmaa, joka on sattunut maatalousyrittäjälle maatalousyrittäjätyössä, maatalousyrittäjän työtekopaikan alueella tai maatalousyrittäjän työtekopaikan alueen ulkopuolella siten kuin 18—22 §:ssä säädetään.

18 §

Maatalousyrittäjätyössä sattunut tapaturma

Maatalousyrittäjätyössä sattuneena pidetään tapaturmaa, joka on sattunut maatalousyrittäjälle työnteon yhteydessä.

Työntekoon rinnastetaan myös työtehtävästä johtuva matkustaminen. Matkustamiseen katsotaan kuuluvan myös 20 §:n 1 kohdassa tarkoitettu vähäinen poikkeaminen matkareitiltä.

19 §

Tapaturma maatalousyrittäjän työtekopaikan alueella

Maatalousyrittäjälle työtekopaikan alueella muutoin kuin työnteon yhteydessä sattunutta tapaturmaa pidetään työtapaturmana, jos se on sattunut työtekopaikalla oloon tavanomaisesti liittyvässä toiminnassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työtekopaikan alueeseen kuuluu alue, jossa maatalousyrittäjä harjoittaa maatalousyrittäjätoimintaansa ja suorittaa työtehtäviään. Työtekopaikan alueeseen eivät kuulu maatalousyrittäjän asunto tai muut pääasiallisesti yksityiskäytössä olevat alueet.

20 §

Tapaturma maatalousyrittäjän työtekopaikan alueen ulkopuolella

Maatalousyrittäjän työtapaturmana pidetään tapaturmaa, joka on sattunut maatalousyrittäjälle työtekopaikan alueen ulkopuolella seuraaviin olosuhteisiin tavanomaisesti liittyvässä toiminnassa:

1) tavanomainen maatalousyrittäjätyöstä johtuva asunnon ja työpaikan välinen matka, johon katsotaan kuuluvan myös vähäinen poikkeaminen matkareitiltä lasten päivähoidon, ruokakaupassa käynnin tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi;

2) työhön liittyvä tavanomainen ruokailu- tai virkistystauko työtekopaikan alueen läheisyydessä.

21 §

Maatalousyrittäjän tapaturma erityisissä olosuhteissa

Maatalousyrittäjän työtapaturmana pidetään myös tapaturmaa, joka ei ole korvattava 18 tai 19 §:n nojalla ja joka on sattunut maatalousyrittäjälle:

1) maatalousyrittäjätyöhön liittyvään koulutustilaisuuteen kuuluvassa toiminnassa;

2) maatalousyrittäjätyöhön tai 1 kohdassa tarkoitettuun koulutustilaisuuteen liittyvään virkistystilaisuuteen kuuluvassa toiminnassa;

3) hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisessa työkykyä ylläpitävässä toiminnassa, joka on yhdessä työterveyshuollon kanssa järjestetty maatalousyrittäjälle työterveyshuoltolain (1383/2001) mukaisesti;

4) terveydenhuollon vastaanotolla käyntiin kuuluvassa toiminnassa, kun käynnin syynä on ollut tässä laissa tarkoitettu vahinko tai sen epäily;

5) terveydenhuollon vastaanotolla käyntiin kuuluvassa toiminnassa, kun käynnin syynä on äkillinen sairastuminen kesken työpäivän, työterveyshuoltolain 12 §:n mukainen työterveyshuolto tai maatalousyrittäjätyöstä johtuva velvoite;

6) matkalla asunnolta tai työntekopaikalta 1—5 kohdassa tarkoitettuun tilaisuuteen tai toimintaan ja takaisin sen mukaisesti kuin 20 §:n 1 kohdassa säädetään; tai

7) maatalousyrittäjän ollessa majoittuneena työnsä vuoksi poikkeuksellista tapaturman vaaraa aiheuttavissa olosuhteissa, jos tapaturma on johtunut näihin olosuhteisiin liittyvästä syystä.

Työtapaturmana ei kuitenkaan pidetä potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettua potilasvahinkoa, joka on sattunut 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun tutkimuksen tai hoidon yhteydessä.

22 §

Maatalousyrittäjän tapaturma muualla kuin työtehtävän edellyttämässä työntekopaikassa tehdystä työssä

Mitä 19 ja 20 §:ssä säädetään työntekopaikan alueella, asunnon ja työpaikan välisellä matkalla sekä ruokailu- ja virkistystauolla sattuneen tapaturman korvaamisesta, ei sovelleta, kun maatalousyrittäjä tekee työtään muualla kuin työtehtävän edellyttämässä työntekopaikassa.

5 luku

Apurahansaajan työtapaturmaa koskevat säännökset

23 §

Apurahansaajan työtapaturma

Apurahansaajan työtapaturmalla tarkoitetaan tapaturmaa, joka sattuu apurahansaajalle apurahansaajan työssä, työntekopaikan alueella tai työntekopaikan alueen ulkopuolella siten kuin 24—28 §:ssä säädetään.

24 §

Apurahansaajan työssä sattunut tapaturma

Apurahansaajan työssä sattuneena pidetään tapaturmaa, joka on sattunut apurahansaajalle työnteon yhteydessä.

Työntekoon rinnastetaan myös työtehtävästä johtuva matkustaminen. Matkustamiseen katsotaan kuuluvan myös 26 §:n 1 kohdassa tarkoitettu vähäinen poikkeaminen matkareitiltä.

25 §

Tapaturma apurahansaajan työntekopaikan alueella

Apurahansaajalle työntekopaikan alueella muutoin kuin työnteon yhteydessä sattunutta tapaturmaa pidetään työtapaturmana, jos se on sattunut työntekopaikalla oloon tavanomaisesti liittyvässä toiminnassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työntekopaikan alueeseen kuuluu alue, jossa apurahansaaja työskentelee apurahansaajan työssään ja suorittaa työtehtäviään. Työntekopaikan alueeseen eivät kuulu apurahansaajan asunto tai muut pääasiallisesti yksityiskäytössä oleva alueet.

26 §

Tapaturma apurahansaajan työntekopaikan alueen ulkopuolella

Apurahansaajan työtapaturmana pidetään tapaturmaa, joka on sattunut apurahansaajalle työntekopaikan alueen ulkopuolella seuraaviin olosuhteisiin tavanomaisesti liittyvässä toiminnassa:

1) tavanomainen apurahansaajan työstä johtuva asunnon ja työpaikan välinen matka, johon katsotaan kuuluvan myös vähäinen poikkeaminen matkareitiltä lasten päivähoidon, ruokakaupassa käynnin tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi;

2) työhön liittyvä tavanomainen ruokailu- tai virkistystauko työntekopaikan alueen läheisyydessä.

27 §

Apurahansaajan tapaturma erityisissä olosuhteissa

Apurahansaajan työtapaturmana pidetään myös tapaturmaa, joka ei ole korvattava 24 tai

25 §:n nojalla ja joka on sattunut apurahansaajalle:

1) apurahansaajan työhön liittyvään koulutus-tilaisuuteen kuuluvassa toiminnassa;

2) apurahansaajan työhön tai 1 kohdassa tarkoitettuun koulutus-tilaisuuteen liittyvään virkistystilaisuuteen kuuluvassa toiminnassa;

3) terveydenhuollon vastaanotolla käyntiin kuuluvassa toiminnassa, kun käynnin syynä on ollut tässä laissa tarkoitettu vahinko tai sen epäily;

4) terveydenhuollon vastaanotolla käyntiin kuuluvassa toiminnassa, kun käynnin syynä on äkillinen sairastuminen kesken työpäivän tai apurahansaajan työstä johtuva velvoite;

5) matkalla asunnolta tai työntekopaikalta 1—4 kohdassa tarkoitettuun tilaisuuteen tai toimintaan ja takaisin sen mukaisesti kuin 26 §:n 1 kohdassa säädetään; tai

6) apurahansaajan ollessa majoittuneena työnsä vuoksi poikkeuksellista tapaturman vaaraa aiheuttavissa olosuhteissa, jos tapaturma on johtunut näihin olosuhteisiin liittyvästä syystä.

Työtapaturmana ei kuitenkaan pidetä potilasvahinkolaisissa tarkoitettua potilasvahinkoa, joka sattuu 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun tutkimuksen tai hoidon yhteydessä.

28 §

Apurahansaajan tapaturma asunnossa ja muualla kuin työtehtävän edellyttämässä työntekopaikassa tehdyssä työssä

Mitä 25 ja 26 §:ssä säädetään työntekopaikan alueella, asunnon ja työpaikan välisellä matkalla sekä ruokailu- ja virkistystauolla sattuneen tapaturman korvaamisesta, ei sovelleta, kun apurahansaaja tekee työtään asunnossaan tai muualla kuin työtehtävän edellyttämässä työntekopaikassa.

6 luku

Ammattitauteja koskevat säännökset

29 §

Ammattitauti

Ammattitaudilla tarkoitetaan sairautta, joka on todennäköisesti pääasiallisesti aiheutunut:

1) maatalousyrittäjälle altistumisesta fysikaaliselle, kemialliselle tai biologiselle tekijälle 18 §:ssä tarkoitettu työssä, 19 §:ssä tarkoitettulla työtekopaikan alueella tai 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu koulutuksessa; jos on kysymyksessä maatalousyrittäjän asunossaan tekemä työ tai 22 §:ssä tarkoitettu työ, edellytyksenä on, että altistus johtuu maatalousyrittäjän työtehtävistä;

2) apurahansaajalle altistumisesta fysikaaliselle, kemialliselle tai biologiselle tekijälle 24 §:ssä tarkoitettu työssä, 25 §:ssä tarkoitettulla työtekopaikan alueella tai 27 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu koulutuksessa; jos on kysymyksessä 28 §:ssä tarkoitettu työ, edellytyksenä on, että altistus johtuu apurahansaajan työtehtävistä.

Sairauden toteaminen ammattitaudiksi edellyttää sellaista lääketieteellistä tutkimusta, jossa on käytettävissä riittävä tieto maatalousyrittäjän tai apurahansaajan työolosuhteista sekä työssä olevasta altistuksesta.

Tämän lain mukaisiin ammattitauteihin sovelletaan myös, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain:

1) 27 §:ssä säädetään ammattitautiluettelosta ja ammattitautiluettelossa mainittujen sairauksien korvaamisesta ammattitauteina;

2) 31 §:ssä säädetään ammattitaudin ilmeneisajasta;

3) 32 §:ssä säädetään ammattitaudin korvausvelvollisuuden määräytymisestä.

30 §

Ammattitautina korvattava yläraajan jännetulehdus ja olkaluun sivunastan tulehdus

Sen estämättä, mitä 29 §:n 1 momentissa säädetään, sormien, ranteen ja kyynärvarren jännetulehdus sekä olkaluun sivunastan tulehdus korvataan noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 28 §:ssä säädetään ammattitautina korvattavasta yläraajan jännetulehduksesta ja olkaluun sivunastan tulehduksesta.

31 §

Ammattitautina korvattava rannekanavaoireyhtymä

Sen estämättä, mitä 29 §:n 1 momentissa säädetään, rannekanavaoireyhtymä korvataan noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 29 §:ssä säädetään ammattitautina korvattavasta rannekanavaoireyhtymästä.

32 §

Työstä aiheutunut muun vamman tai sairauden olennainen paheneminen

Ammattitautina korvataan myös muun kuin tässä laissa tarkoitettun vamman tai sairauden olennainen paheneminen, joka on todennäköisesti pääasiallisesti aiheutunut maatalousyrittäjän tai apurahansaajan altistumisesta fysikaaliselle, kemialliselle tai biologiselle tekijälle siten kuin 29—31 §:ssä säädetään. Edellytyksenä on, että altistustekijä on sama, josta edellä tarkoitettu muu vamma tai sairaus johtuu. Korvausta maksetaan olennaisen pahenemisen ajalta.

7 luku

Työliikekipeytyminen, pahoinpitely ja toisen henkilön muu tahallinen teko sekä henkinen järkytysreaktio

33 §

Työliikekipeytyminen

Mitä työtapaturmasta säädetään, sovelletaan myös lihaksen tai jänteen äkilliseen kipeytymiseen, joka on tapahtunut ilman tapaturmaa maatalousyrittäjän tai apurahansaajan suorittaessa yksittäistä kuormittavaa työliikettä 18 tai 24 §:ssä tarkoitetussa työssä (*työliikekipeytyminen*). Korvausta maksetaan, kunnes kipeytymä on parantunut, enintään kuitenkin kuuden viikon ajalta kipeytymisestä lukien. Korvausta ei makseta, jos kipeytyminen johtuu aikaisemmasta vammasta tai sairaudesta tai sellaisesta kudosaivuriosta, joka voi syntyä vain tapaturman aiheuttamana.

34 §

Pahoinpitelyn ja toisen henkilön muun tahallisen teon aiheuttama vahinko

Pahoinpitelyn ja toisen henkilön muun tahallisen teon aiheuttama vahinko maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle korvataan sen estämättä, mitä 18—28 §:ssä ja tämän pykälän 3 momentissa säädetään, jos teon syynä on vahingoittuneen työtehtävä.

Pahoinpitelyn ja toisen henkilön muun tahallisen teon aiheuttamaa vahinkoa ei korvata tämän lain nojalla, jos teon pääasiallisena syynä on vahingoittuneen perhesuhteisiin tai muuhun yksityiselämään liittyvä seikka.

Pahoinpitelyn ja toisen henkilön muun tahallisen teon aiheuttamaa vahinkoa ei korvata tämän lain nojalla, jos se on kohdannut vahingoittunutta maatalousyrittäjää 20 §:n 2 kohdassa tai 21 §:n 2—7 kohdassa taikka apurahansaajaa 26 §:n 2 kohdassa tai 27 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa tarkoitetussa toiminnassa.

35 §

Henkinen järkytysreaktio työtapaturman seurauksena

Vahingoittuneelle korvataan työtapaturman seurauksena henkinen järkytysreaktio tässä pykälässä ja työtapaturma- ja ammattitautilain 35 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn edellytyksin.

Henkisen järkytysreaktion korvaaminen edellyttää myös, että vahingoittunut on ollut välittömästi osallisena työtapaturma- ja ammattitautilain 35 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tapahtumassa ja tapahtuma on kiinteässä ja asiallisessa yhteydessä tämän lain 18—28 §:ssä tarkoitettuihin olosuhteisiin.

Henkistä järkytysreaktiota ei kuitenkaan korvata, jos se on kohdannut maatalousyrittäjää 20 §:n 2 kohdassa tai 21 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa taikka apurahansaajaa 26 §:n 2 kohdassa tai 27 §:n 1 momentin 2—5 kohdassa tarkoitetussa toiminnassa, ellei kyseessä ole 34 §:n 1 momentissa tarkoitettu toisen henkilön tahallaan aiheuttama vahinko, jonka syynä on vahingoittuneen työtehtävä.

III OSA

ETUUKSET

8 luku

Sairaanhoidon korvaukset

36 §

Sairaanhoidon kustannusten korvaaminen ja korvattava sairaanhoito

Sairaanhoito korvataan noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 36 ja 37 §:ssä säädetään sairaanhoidon kustannusten korvaamisesta ja korvattavasta sairaanhoidosta.

Oikeudesta saada sairaanhoitoa ja sairaanhoidon järjestämisvastuusta säädetään muussa laissa.

37 §

Korvattavat tutkimuskulut

Kustannukset, jotka ovat aiheutuneet vahingon selvittämiseksi tarpeellisesta lääkäriissäkäynnistä sekä lääkärin tekemästä ja määräämästä tutkimuksesta korvataan, vaikka kyseessä ei ole tämän lain mukaan korvattava vahinko. Lisäksi korvataan tarpeelliset kulut, jotka ovat aiheutuneet maatalousyrittäjän tai apurahansaajan sairauden työperäisyyden selvittämiseen tarvittavien työolosuhdetietojen hankkimisesta. Lääkäriissäkäyntiin sekä lääkärin tekemään ja määräämään tutkimukseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 36 ja 37 §:ssä säädetään.

38 §

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairanhoidon korvaaminen

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairanhoidon korvaamisessa noudatetaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain:

1) 39 §:ssä säädetään korvauksesta vahingoittuneelle sairanhoidosta aiheutuneista kustannuksista;

2) 40 ja 41 §:ssä säädetään kunnan tai kuntayhtymän oikeudesta täyskustannusmaksuun ja julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuudesta; ja

3) 42 §:ssä säädetään vakuutuslaitoksen oikeudesta ohjata vahingoittunut hoitopaikkaan.

39 §

Yksityisessä terveydenhuollossa annetun sairanhoidon korvaaminen

Yksityisessä terveydenhuollossa annetun sairanhoidon korvaamisessa noudatetaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain:

1) 43 §:ssä säädetään korvauksesta yksityisessä terveydenhuollossa annetun sairanhoidon kustannuksista;

2) 44 §:ssä ilman maksusitoumusta annetun sairanhoidon kustannusten korvaamisesta; ja

3) 45 §:ssä säädetään maksusitoumusta edellyttävän sairanhoidon kustannusten korvaamisesta.

40 §

Ulkomailla annetun sairanhoidon korvaaminen

Toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa annetun sairanhoidon kustannusten korvaamiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 36 §:ssä ja EU:n sosiaaliturva-asetuksissa säädetään.

Vahingoittuneelle korvataan kustannukset kolmannessa valtiossa annetusta sairanhoidosta noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 47 §:ssä säädetään.

41 §

Ansionmenetyksen korvaaminen tutkimusajalta

Maatalousyrittäjälle ja apurahansaajalle maksetaan 37 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen ja sen aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalta ansionmenetyskorvausta 2 momentin mukaisesti, kuitenkin enintään seitsemältä päivältä.

Ansionmenetyskorvauksena maksetaan kultaakin päivältä määrä, joka on 1/360 maatalousyrittäjätyöstä ja apurahansaajan työstä 61 §:n mukaisesti määräytyvästä vuosityöansioista tai tämän lain mukaisen vapaaehtoisen vakuutuksen 117 tai 126 §:n mukaisesta vuosityöansioista vahinkopäivänä, jos tutkimuksen ja sen aiheuttaman työkyvyttömyyden ajallinen kesto edestakaisine matkoineen on yli kymmenen tuntia. Jos tutkimuksen ja sen aiheuttaman työkyvyttömyyden ajallinen kesto edestakaisine matkoineen ei ylitä kymmentä tuntia, mutta on kuitenkin yli kuusi tuntia, ansionmenetyskorvauksena maksetaan määrä, joka on 1/720 maatalousyrittäjätyöstä ja apurahansaajan työstä 61 §:n mukaisesti määräytyvästä vuosityöansioista tai tämän lain mukaisen vapaaehtoisen vakuutuksen 117 tai 126 §:n mukaisesta vuosityöansioista vahinkopäivänä. Ansionmenetyskorvausta ei makseta, jos tutkimuksen ja sen aiheuttaman työkyvyttö-

myyden ajallinen kesto edestakaisine matkoi-
neen ei ylitä kuutta tuntia.

Tässä pykälässä tarkoitettuun ansionmenetys-
korvaukseen ei sovelleta, mitä 62—66 §:ssä sää-
detään vuosityöansiosta. Tätä pykälää sovellet-
taessa 11 §:stä poiketen vahinkopäivänä pide-
tään päivää, jona 1 momentissa tarkoitettu tutki-
mus on alkanut.

Jos vahinko sittemmin osoittautuu korvatta-
vaksi ja vahingoittuneelle maksetaan 1 momen-
tin mukaiselta ajalta 10 luvun mukaista ansion-
menetyskorvausta, vähennetään ansionmenetys-
korvauksesta 1 momentin mukainen korvaus.

9 luku

Muut kustannusten korvaukset

42 §

Matka- ja majoituskulujen korvaaminen

Vahingoittuneelle korvataan matka- ja majoi-
tuskulut noudattaen, mitä työtaturma- ja am-
mattitautilain 50 §:ssä säädetään matka- ja ma-
joituskulujen korvaamisesta.

43 §

Hoitotuki

Vahingoittuneelle maksetaan hoitotukea nou-
dattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain
51 §:ssä säädetään hoitotuesta.

44 §

Vaatelisä

Vahingoittuneelle maksetaan vaatelisää nou-
dattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain
52 §:ssä säädetään vaatelisästä.

45 §

Kodinhoidon lisäkustannusten korvaaminen

Vahingoittuneelle korvataan kodinhoidon li-
säkustannukset noudattaen, mitä työtaturma-

ja ammattitautilain 53 §:ssä säädetään kodin-
hoidon lisäkustannusten korvaamisesta.

46 §

Eräiden henkilökohtaisessa käytössä olleiden esineiden korvaaminen

Vahingoittuneelle korvataan eräät henkilö-
kohtaisessa käytössä olleet esineet noudattaen,
mitä työtaturma- ja ammattitautilain 54 §:ssä
säädetään.

10 luku

Ansionmenetyskorvaukset ja pysyvän haitan korvaaminen

Yleiset säännökset

47 §

Ansionmenetyskorvaukset

Tämän lain mukaiset ansionmenetyskorvauk-
set ovat päiväraha, tapaturmaeläke ja kuntoutus-
raha.

Päiväraha

48 §

Oikeus päivärahaan

Vahingoittuneella on oikeus päivärahaan yh-
den vuoden ajan vahinkopäivästä lukien, jos hän
on vahingon johdosta kykenemätön tekemään
työtään kokonaan tai osittain.

Päivärahaan ei kuitenkaan ole oikeutta, jos
vahingoittuneen kyky tehdä työtään on heikenty-
nyt vähemmän kuin 10 prosenttia.

Päivärahaa maksetaan jokaiselta kalenteripäi-
vältä vahinkopäivää lukuun ottamatta. Päivära-
haa ei kuitenkaan makseta, jos vahingoittunut ei
ole ollut joko kokonaan tai osittain kykenemä-
tön tekemään työtään vähintään kolmena peräk-

käisenä päivänä vahinkopäivää lukuun ottamatta.

Jos ammattitauti ilmenee aikana, jolloin vahingoittunut on vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeellä, ja altistus on tapahtunut ennen eläkkeelle jäämistä, oikeus päivärahaan arvioidaan sen työn perusteella, jota hän viimeksi teki ennen siirtymistään eläkkeelle. Tällöin päivärahan määrä perustuu 50 §:n 1 momentista poiketen kaikkien työansioden osalta 62 §:n perusteella määräytyvään vuosityöansioon.

49 §

Päiväraha osittaisen työkyvyttömyyden perusteella

Jos vahingoittunut on osittain kykenemätön tekemään työtään, päiväraha on, jollei työtapa- turma- ja ammattitautilain 58 §:stä muuta johdu, työkyvyn heikentymistä vastaava suhteellinen osa päivärahan 50 ja 51 §:n mukaisesta täydestä määrästä. Työkyvyn heikentymän suhteellinen osuus pyöristetään lähimpään viiteen prosenttiin.

Työkyvyn heikentymä arvioidaan vamman tai sairauden maatalousyrittäjän tai apurahansaajan työskentelylle aiheuttamien rajoitusten perusteella. Työkyvyn heikentymä maatalousyrittäjätöön tai apurahansaajan työn rinnalla työsuhteessa tehdyn työn osalta määritetään selvittämällä vahingoittuneen työstään saamien ansiotulojen vähenemisen syy-yhteys vahinkotapahtumaan.

50 §

Päivärahan määräytyminen

Päiväraha perustuu vuosityöansioon. Päiväraha on 1/360 vahingoittuneen 61—66 §:n mukaisesta vuosityöansioista. Kuitenkin, jos vahingoittunut oli vahinkopäivänä työsuhteessa tai jos hän teki työsuhteen rinnalla myös työtapa- turma- ja ammattitautilain mukaan vakuutettua yrittäjätyötä, päiväraha määräytyy näiden ansioiden osalta enintään 28 päivän ajalta vahinkopäivästä lukien sitä lukuun ottamatta noudattaen, mitä

työtapa- turma- ja ammattitautilain 58 sekä 81 §:ssä säädetään.

Jos maatalousyrittäjä ja hänen omaisensa osoittavat, että viimeisen vuoden aikana ennen vahinkotapahtuman sattumista maatalousyrittäjän eläkelain 16 tai 17 §:ssä tarkoitetuissa viljelmän työtuloon vaikuttavissa tekijöissä on tapahtunut muutos, joka korottaisi maatalousyrittäjän työtuloa sanotun lain säännösten mukaisesti, ja maatalousyrittäjä, mikäli hänet edelleen on vakuutettava, on tehnyt hakemuksensa työtulonsa tarkistamiseksi, otetaan edellä mainittu muutos huomioon vuosityöansiota määrättäessä. Muutoksen perustuessa mainitun lain 16 §:n 4 momentissa tarkoitettuun viljelmän tuottavuuteen voidaan aikaisemminkin tapahtunut muutos ottaa huomioon, mikäli se olosuhteisiin nähden on kohtuullista. Tässä momentissa tarkoitettua korotettua vuosityöansiota käytetään päivärahaa määrättäessä kuitenkin vain siltä osin kuin päiväraha myönnetään neljän kuukauden jälkeiselle ajalle vahinkotapahtuman sattumisesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua korotusta varten on esitettävä selvitys maatalousyrittäjätoiminnan laadussa, laajuudessa tai muodossa taikka maatalousyrittäjän työpanoksessa tapahtuneista muutoksista. Selvityksinä voidaan myös esittää työansioita koskevat tiedot maatalousyrittäjän kirjanpidosta tai verotusta varten pidettävistä muistiinpanoista.

51 §

Päivärahan vähimmäismäärä

Jos 50 §:n mukaan määräytyvä täysimääräinen päiväraha on pienempi kuin se olisi 66 §:n mukaisen vähimmäisvuosityöansion perusteella laskettuna, päiväraha maksetaan vähimmäisvuosityöansion perusteella laskettuna. Päivärahaa ei kuitenkaan koroteta, jos vahingoittunut vahinkotapahtuman sattuessa sai vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä, lukuun ottamatta 48 §:n 4 momentissa tarkoitettuja tapauksia.

52 §

Päivärahan vähentäminen vahingoittuneen myötävaikutuksen perusteella

Päivärahaa vähennetään vahingoittuneen myötävaikutuksen perusteella noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 61 §:ssä säädetään.

53 §

Päivärahasta tehtävä palkansaajamaksujen vähennys

Siltä osin kuin päiväraha tai sen suuruusena maksettava kuntoutusraha perustuu työsuhteen ansioihin, päivärahaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 62 §:ssä säädetään palkansaajamaksujen vähentämisestä päivärahasta.

Tapaturmaeläke

54 §

Oikeus tapaturmaeläkkeeseen

Vahingoittuneella on oikeus tapaturmaeläkkeeseen vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen, jos työkyvyn voidaan arvioida vahingon johdosta heikentyneen vähintään 10 prosenttia.

Työkyvyn heikentymistä arvioitaessa otetaan huomioon vahingoittuneen jäljellä oleva kyky hankkia itselleen ansiotuloja sellaisella saatavissa olevalla työllä, jota vahingoittuneen voidaan kohtuudella edellyttää tekevän. Tällöin otetaan huomioon vahingoittuneen koulutus, aikaisempi toiminta, ikä, asuinpaikka ja muut näihin rinnastettavat seikat.

Työkyvyn heikentymää määritettäessä selvitetään työansioden vähentymisen syy-yhteys vahinkotapahtumaan. Verrattaessa vahinkotapahtuman jälkeen saatuja työansioita vahingoittuneen vuosityöansioon, vuosityöansio tarkistetaan vertailuajankohdan tasoon työntekijän eläkelain 96 §:n mukaisella palkkakertoimella.

Sen lisäksi, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, maatalousyrittäjän työkyvyn heikentymis-

tä arvioitaessa otetaan huomioon hänen maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulonsa, joka on voimassa vahinkotapahtuman jälkeen. Jos maatalousyrittäjän työkyvyn arvioidaan heikentyneen maatalousyrittäjätyössä, maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta toistaiseksi myönnettävään tapaturmaeläkkeeseen, mikäli mainittua työtuloa ei ole pienennetty vahinkotapahtuman jälkeen.

55 §

Tapaturmaeläke osittaisen työkyvyttömyyden perusteella

Jos vahingoittuneen työkyky on osittain heikentynyt, tapaturmaeläke on työkyvyn heikentymistä vastaava suhteellinen osa 57 §:n mukaisesta eläkkeen määrästä. Työkyvyn heikentymän suhteellinen osuus pyöristetään lähimpään viiteen prosenttiin.

56 §

Tapaturmaeläkkeen myöntäminen määräajaksi tai toistaiseksi

Tapaturmaeläke myönnetään joko määräajaksi siten kuin 94 §:ssä säädetään tai toistaiseksi. Tapaturmaeläkettä ei voida myöntää toistaiseksi ennen kuin kuntoutuksen tarve ja mahdollisuudet on selvitetty.

57 §

Tapaturmaeläkkeen määrä ja kertakorotus

Tapaturmaeläkkeen enimmäismäärä on vuodessa 85 prosenttia 61—66 §:n mukaisesta vuosityöansioista siihen asti, kunnes vahingoittunut on täyttänyt 65 vuotta, minkä jälkeen se on 70 prosenttia vuosityöansioista, kuitenkin siten, että eläkkeeseen tehdään kertakorotus noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 67 §:ssä säädetään.

Tapaturmaeläke tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä.

58 §

Oikeus tapaturmaeläkkeeseen vanhuuseläkkeellä sattuneen vahinkotapahtuman perusteella

Jos vanhuuseläke on alkanut vahingoittuneen täytettyä 63 vuotta ja vahinkotapahtuma on sattunut työssä, jota vahingoittanut teki eläkkeellä ollessaan, oikeus tapaturmaeläkkeeseen päättyy, kun vahinkopäivästä on kulunut kolme vuotta tai kun vahingoittunut on sitä aikaisemmin täyttänyt 68 vuotta.

Kuntoutusraha

59 §

Kuntoutusraha

Vahingoittuneella on oikeus kuntoutusrahaan 69 §:n 1 momentin mukaisen ammatillisen kuntoutuksen ajalta. Samalta ajalta ei ole oikeutta päivärahaan eikä tapaturmaeläkkeeseen.

Kuntoutusraha on yhden vuoden ajan vahinkopäivästä lukien täysimääräisen päivärahan suuruinen työkyvyn heikentymisestä riippumatta. Sen jälkeen kuntoutusraha on täysimääräisen tapaturmaeläkkeen suuruinen työkyvyn heikentymisestä riippumatta. Jos kuntoutus ei kuitenkaan estä vahingoittunutta tekemästä hänelle sopivaa ansiotyötä, kuntoutusraha määräytyy 48 ja 49 §:n tai 54 ja 55 §:n mukaan.

Kuntoutusraha maksetaan 2 momentin suuruisena myös työtapaturma- ja ammattitautilain 89 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaisen koulutuksen opetusohjelmaan kuuluvan loman ajalta.

Opiskelijan ansionmenetyskorvaus opiskelun estyessä

60 §

Päätoimisen opiskelun estyminen

Jos vahinkotapahtuma sattuu päätoimisesti opiskelevalle, työtapaturma- ja ammattitautilain 58 §:ssä säädetyn ajan kuluttua päivärahaa tai

tapaturmaeläkettä maksetaan täyden työkyvyttömyyden mukaan, jos vahinko estää pääasiallisesti opiskelun. Päivärahaa tai tapaturmaeläkettä maksetaan puolet täyden työkyvyttömyyden mukaisesta ansionmenetyskorvauksesta, jos vahinko merkittävästi rajoittaa opiskelua.

Jos 1 momentin nojalla maksetaan päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, opiskelun aikaisen työn ansioiden menetystä ei erikseen korvata.

Vuosityöansion määrittäminen

61 §

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan vuosityöansio

Maatalousyrittäjän vuosityöansiona pidetään hänelle maatalousyrittäjätyöstä maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettua vuotuista työtuloa tai vuotuisten työtulojen yhteismäärää vahinkotapahtuman sattuessa. Apurahansaajan vuosityöansiona pidetään hänelle apurahansaajan työstä maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettua vuotuista työtuloa tai vuotuisten työtulojen yhteismäärää vahinkotapahtuman sattuessa.

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan, joka on velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutuksen vahinkotapahtuman sattumishetkelle mutta jolla ei ole vakuutusta voimassa vahinkotapahtuman sattuessa tai jolla on vahinkotapahtuman sattuessa vireillä maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulon tarkistamisasia tai jonka 1 momentissa tarkoitettua vuotuista työtuloa tarkistetaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 d §:n mukaisen yhdistämisen johdosta, vuosityöansiona pidetään hänelle vahinkotapahtuman sattumishetkelle maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vahvistettavaa vuotuista työtuloa tai työtulojen yhteismäärää.

Edellä 12 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettua maatalousyrittäjän tai apurahansaajan vuosityöansio määrätään maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti työtulon vahvistamiselle tai tarkistamiselle säädettyjä perusteita noudattaen.

Maatalousyrittäjän vuosityöansioon sovelletaan myös, mitä 50 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään viljelmän työtuloon vaikuttavissa tekijöissä tapahtuneen muutoksen huomioon ottamisesta maatalousyrittäjän vuosityöansiossa.

Jos maatalousyrittäjällä tai apurahansaajalla oli vahinkotapahtuman sattuessa myös 116 §:n mukainen vakuutus, vuosityöansiossa otetaan huomioon myös mainitun vakuutuksen vuosityöansio vahinkotapahtuman sattuessa.

Maatalousyrittäjätoimintaa harjoittavan apurahansaajan vuosityöansiona pidetään maatalousyrittäjätyöstä tämän pykälän mukaan määräytyvän vuosityöansion ja apurahansaajan työstä tämän pykälän mukaan määräytyvän vuosityöansion yhteismäärää.

62 §

Vuosityöansio ammattitaudin ilmetessä eläkeaikana

Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeellä olevalla ilmenee ammattitauti, jonka aiheuttanut altistus on tapahtunut ennen eläkkeelle jäämistä tämän lain mukaan vakuutetussa työssä, vuosityöansiota määritettäessä vahinkotapahtuman sattumisajankohtana pidetään eläkkeelle jäämisen ajankohtaa tai ajankohtaa, jona tämän lain mukainen vakuutus oli viimeksi voimassa. Vuosityöansiossa huomioon otettavat ansiot tarkistetaan ammattitaudin ilmenemisvuoden indeksitasoon työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

63 §

Muusta toiminnasta saatujen ansioiden huomioon ottaminen vuosityöansiossa

Jos vahingoittunut vahinkotapahtuman sattuessa oli myös yhdessä tai useammassa työsuhteessa, vuosityöansiossa otetaan huomioon myös hänen työsuhteesta saamansa ansiot noudattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain

71—73, 78 ja 81 §:ssä sekä 80 §:n nojalla annetussa säännöksessä säädetään.

Jos vahingoittuneella oli vahinkotapahtuman sattuessa työtaturma- ja ammattitautilain 82 §:ssä tarkoitettuja työansioita, otetaan myös ne huomioon vuosityöansiossa noudattaen, mitä mainitussa lainkohdassa säädetään.

Jos vahingoittunut vahinkotapahtuman sattuessa teki myös työtaturma- ja ammattitautilain 188—190 §:n mukaan vapaaehtoisesti vakuutettua yrittäjän työtä, vuosityöansioon lasketaan mukaan myös mainitun vakuutuksen vuosityöansio.

64 §

Päätoimisesti ammattiin opiskelevan vuosityöansio

Työtaturma- ja ammattitautilain 76 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätoimisesti ammattiin opiskelevan vahingoittuneen vuosityöansiossa otetaan tämän lain 61 §:n mukaisen vuosityöansion lisäksi huomioon työtaturma- ja ammattitautilain mainitun lainkohdan mukaan määrätty vuosityöansio.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vuosityöansiota käytetään vuosityöansiona myös, kun vahinkotapahtuma sattuu vuoden kuluessa mainitussa momentissa tarkoitettua opiskelun päättymisestä ja vahingoittuneen työansio vahinkotapahtuman sattuessa jää mainitussa momentissa tarkoitettua vuosityöansiota alemmaksi.

65 §

Koululaisen vuosityöansio

Perusopetuslain (628/1998) ja lukiolain (629/1998) mukaisessa opetuksessa olevan vahingoittuneen vuosityöansio määräytyy noudattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 77 §:ssä säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettua vahingoittuneen 61 ja 63 §:n mukaisesti määräytyvä vuosityöansio

työansio on kuitenkin suurempi kuin 1 momentin mukaisesti määräytyvä vuosityöansio, vuosityöansio määräytyy 61 ja 63 §:n mukaisesti.

66 §

Vähimmäisvuosityöansio

Jos tämän luvun säännösten perusteella määrätty vuosityöansio jää pienemmäksi kuin 13 680 euroa, se korotetaan 13 680 euroksi. Vuosityöansiota ei kuitenkaan koroteta, jos vahingoittunut vahinkotapahtuman sattua saa vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä lukuun ottamatta vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeellä olevaa, johon sovelletaan 62 §:ää.

Pysyvän haitan korvaaminen

67 §

Haittaraha

Haittarahaa maksetaan vahingoittuneelle vahinkotapahtuman aiheuttamasta vammasta ja sairaudesta johtuvasta pysyvästä yleisestä haitasta.

Pysyvän yleisen haitan korvaamiseen sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain:

- 1) 83 §:ssä säädetään haittarahasta;
- 2) 84 §:ssä säädetään haittaluokan määrittämisestä;
- 3) 85 §:ssä säädetään haittaluokituksesta;
- 4) 86 §:ssä säädetään haittarahan määrästä; ja
- 5) 87 §:ssä säädetään haittarahan maksamisesta.

11 luku

Kuntoutuskorvaukset

68 §

Kuntoutuksen yleiset edellytykset

Kuntoutuksesta aiheutuvia kustannuksia korvataan vahingoittuneelle noudattaen, mitä työ-

taturma- ja ammattitautilain 88 §:ssä säädetään kuntoutuksen yleisistä edellytyksistä.

69 §

Ammatillinen kuntoutus

Tämän lain mukaiseen ammatilliseen kuntoutukseen sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain:

- 1) 89 §:ssä säädetään ammatillisesta kuntoutuksesta; ja
- 2) 90 §:ssä säädetään ammatillisesta kuntoutuksesta ulkomailta.

Vahingoittuneelle maksetaan kuntoutusrahaa ammatillisen kuntoutuksen jälkeen noudattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 92 §:ssä säädetään.

70 §

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan työtaturma- ja ammattitautiturva

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen, joka korvaa 69 §:n 1 momentin mukaisen ammatillisen kuntoutuksen kustannuksia, on vakuutettava vahingoittunut työtaturma- ja ammattitautilain 3 §:n 1 momentin mukaisella vakuutuksella kuntoutukseen sisältyvässä työ- ja koulutuskokeilussa, työhön valmennuksessa ja työharjoittelussa sattuvan vahinkotapahtuman varalta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa vahinkotapahtumassa vuosityöansio määritetään noudattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 91 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

71 §

Muut kuntoutuskorvaukset

Muihin kuntoutuskorvauksiin sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain:

- 1) 93 §:ssä säädetään palveluasumisesta;

2) 94 §:ssä säädetään päivittäisissä toiminnoissa tarvittavista apuvälineistä;

3) 95 §:ssä säädetään asunnonmuutostöistä;

4) 96 §:ssä säädetään tulkkauspalveluista vahinkotapahtuman aiheuttaman näkö-, kuulo- tai puhevamman johdosta;

5) 97 §:ssä säädetään korvauksesta omaisen sopeutumisvalmennuksessa mukanaolosta; ja

6) 98 §:ssä säädetään kuntoutuksen matka- ja majoituskustannusten korvaamisesta.

73 §

Hautausapu ja vainajan kuljetuskustannukset

Hautausapuun ja sen maksamiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 99 §:ssä sekä 109 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Vainajan kuljetuskustannusten korvaamiseen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 109 §:n 3 momentissa säädetään.

IV OSA

ETUUKSIEN TOIMEENPANO

12 luku

Vahingoittuneen kuoleman johdosta maksettavat korvaukset

72 §

Perhe-eläke

Kun vahingoittunut on kuollut tässä laissa tarkoitetun vahinkotapahtuman seurauksena, maksetaan hänen jälkeensä perhe-eläkettä noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 99 §:ssä säädetään perhe-eläkkeestä.

Tämän lain mukaiseen perhe-eläkkeeseen sovelletaan myös, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain:

1) 100 ja 101 §:ssä säädetään lesken ja lapsen oikeudesta eläkkeeseen;

2) 102 §:ssä säädetään oikeudesta perhe-eläkkeeseen vahinkotapahtuman jälkeen alkaneen avioliiton tai avoliiton perusteella;

3) 103 §:ssä säädetään perhe-eläkeoikeuden alkamisesta ja päättymisestä;

4) 104 §:ssä säädetään perhe-eläkkeen määrästä;

5) 105 §:ssä säädetään perhe-eläkkeen maksamisen estävästä seikasta;

6) 106 §:ssä säädetään leskeneläkkeen laskamisesta ja kertasuorituksesta; ja

7) 107 ja 108 §:ssä säädetään leskeneläkkeen tulosovituksista ja sen ajankohdasta.

13 luku

Korvausasian vireilletulo ja asianosaiset

74 §

Vahinkotapahtumasta ilmoittaminen maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle

Vahingoittuneen on ilmoitettava maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle tämän lain mukaisesta vahinkotapahtumasta 75 §:ssä tarkoitetulla ilmoituksella viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä vahinkopäivästä.

Jos vahingoittunut on laiminlyönyt 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisen, korvaus voidaan evätä viivästymisajalta, jos epäminen on olosuhteet huomioon ottaen kohtuullista.

Jos terveydenhuollon toimintayksikkö ei ole saanut tietoonsa 1 momentissa tarkoitettua vakuutuslaitosta, työtapaturma- ja ammattitautilain 41 §:ssä tarkoitettu ilmoitus tehdään korvausvastuussa olevan vakuutuslaitoksen selvittämiseksi Tapaturmavakuutuskeskukselle.

Tämän lain 124 §:n mukaiseen vapaa-ajan vakuutukseen perustuvan vahinkotapahtuman ilmoittamiseen ei kuitenkaan sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään ilmoitusvelvollisuutta koskevasta määräajasta.

75 §

Vahingoittuneen ilmoitus vahinkotapahtumasta

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos vahvistaa vahingoittuneen tämän lain mukaista vahinkotapahtumaa koskevan ilmoituksen kaavan.

Ilmoitukseen on merkittävä:

1) vahinkotapahtumassa vahingoittuneen nimi, henkilötunnus ja muut korvauskäsittelyä varten välttämättömät yksilöinti- ja yhteystiedot;

2) tiedot vahinkotapahtuman sattumisajasta ja -paikasta, sattumisolosuhteista sekä syistä ja seurauksista;

3) tieto vahingoittuneen muusta yrittäjätoiminnasta ja työsuhteista; ja

4) muut tiedot, jotka ovat välttämättömiä korvausasian käsittelyä, 152 §:ssä tarkoitettua tilastotoimintaa sekä muutoin tämän lain toimeenpanoa varten.

76 §

Korvausasian vireilletulo

Korvausasia tulee vireille, kun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos on saanut vahingoittuneen tekemän 75 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen vahinkotapahtumasta.

Korvausasia tulee vireille myös, kun julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö toimittaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 41 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen tai kun yksityisen terveydenhuollon toimintayksikkö toimittaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle vahingon vuoksi hoitoa saaneen vahingoittuneen hoitokäyntiä koskevat potilasmerkinnät sisältävän ilmoituksen. Vireilletulon edellytyksenä on, että terveydenhuollon toimintayksikön ilmoituksesta käyvät ilmi vahingoittuneen nimi, syntymäaika tai henkilötunnus, yhteystiedot sekä tiedot vahinkotapahtumasta.

77 §

Korvausasian vireilletulosta ilmoittaminen vahingoittuneelle

Jos korvausasia on tullut vireille muulla tavoin kuin vahingoittuneen ilmoituksella, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on viipymättä ilmoitettava vahingoittuneelle häntä koskevan korvausasian vireilletulosta ja pyydetävä vahingoittunutta viipymättä toimittamaan 75 §:ssä tarkoitettu ilmoitus vahinkotapahtumasta maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle. Vahingoittuneelle on annettava tiedot asian vireilletulon ajasta, ilmoituksen tekijästä ja ilmoitetusta vahinkotapahtumasta.

Ilmoitukseen on sisällytettävä henkilötietolain (523/1999) 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys vahingoittuneen henkilötietojen käsittelystä tämän lain mukaisen korvausasian yhteydessä.

78 §

Toimivaltakysymyksen ratkaiseminen

Jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos ja työtapaturma- ja ammattitautilaisissa tarkoitettu vakuutuslaitos eivät pääse yksimielisyyteen siitä, mikä vakuutuslaitos on toimivaltainen, noudatetaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 114 §:ssä säädetään.

79 §

Korvausasian vireille saattamista koskeva määräaika

Korvausasian vireille saattamista koskevaan määräaikaan ja korvausasian vireille saattamiseen määräajan jälkeen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 116 §:ssä säädetään.

80 §

Asianosaiset

Käsiteltäessä korvausasiaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksessa asianosaisia ovat vahingoittunut ja kuolemantapauksessa hänen edunsaajansa. Asianosaisia eivät ole vahingoittuneen työnantaja, vahingoittuneelle sairaanhoitoa antanut terveydenhuollon ammattihenkilö tai hoitolaitos, hoidon järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä eikä se, jolle maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos maksaa tämän lain perusteella vahingoittuneen sijasta tai muutoin korvauksen tai muun suorituksen.

81 §

Puhevallan käyttö

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hyväksymä vahingoittuneen tai edunsaajan lähiomainen tai vahingoittuneesta huolehtinut henkilö voi käyttää vahingoittuneen puhevaltaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen käsitellessä korvausasiaa, jos vahingoittunut tai hänen edunsaajansa ei kykene itse hoitamaan korvausasiaansa iän, vamman, sairauden tai muun niihin rinnastettavan syyn takia siihen saakka, kunnes vahingoittuneelle on määrätty edunvalvoja tai edunvalvontavaltuutettu.

14 luku

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitosta koskevat menettelysäännökset korvausasiassa

82 §

Selvittämiselvollisuus

Korvausasian tultua vireille maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on huolehditta-

va tarvittavan selvityksen hankkimisesta ja asian joutuisasta käsittelystä. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on selvitettävä, onko kysymyksessä tämän lain mukaan korvaukseen oikeuttava vahinkotapahtuma ja mihin korvauksiin se oikeuttaa. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on aloitettava korvausasian selvittäminen viipymättä ja viimeistään seitsemän arkipäivän kuluessa vireilletulosta.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on ilmoitettava vahingoittuneelle korvauksen hakemista koskevasta 86 §:n mukaisesta vuoden määräajasta.

83 §

Muut korvausasian käsittelyä koskevat säännökset

Korvausasian käsittelyssä on noudatettava, mitä:

1) työtapaturma- ja ammattitautilain 120 §:ssä säädetään ammatillisen kuntoutuksen tarpeen selvittämisestä;

2) työtapaturma- ja ammattitautilain 121 §:ssä säädetään lääkäriasiantuntijan osallistumisesta korvausasian käsittelyyn; ja

3) työtapaturma- ja ammattitautilain 122 §:ssä säädetään asiakirjan saapumismerkinnästä.

84 §

Päätöksen antaminen

Tämän lain nojalla annettavaan päätökseen sovelletaan, mitä:

1) työtapaturma- ja ammattitautilain 124 §:ssä säädetään korvausta koskevan päätöksen antamisesta ja perusteleminen;

2) työtapaturma- ja ammattitautilain 125 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä ja 3 momentissa säädetään päätöksen antamisesta työnantajalle; ja

3) työtapaturma- ja ammattitautilain 127 §:ssä säädetään päätöksen antamisen ja täytäntöönpanon määräajasta.

85 §

Päätöksen antaminen eräistä maksuista ja kustannuksista

Tämän lain 38 §:n 2 kohdassa tarkoitettua täyskustannusmaksusta annetaan päätös kunnalle tai kuntayhtymälle noudattaen, mitä työtapa- turma- ja ammattitautilain 126 §:n 1 momentissa säädetään.

Jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutus- laitos maksaa 167 §:ssä tai 168 §:n 2 momentissa tarkoitettua korvauksen taikka 168 §:n 3 momentissa tarkoitettua palkkion vaadittua pienem- pänä, sen on annettava tästä päätös tietojen luovuttajalle.

Päätös on annettava kirjallisesti, ja siihen on liitettävä muutoksenhakuosoitus.

15 luku

Vahingoittunutta ja muuta korvauksenhaki- jaa koskevat menettelysäännökset korvaus- asiassa

86 §

Eräiden kulukorvausten hakeminen

Sen estämättä, mitä 82 §:ssä säädetään maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen velvollisuudesta korvausasian selvittämiseen, korvausta on haettava:

1) työtapa- turma- ja ammattitautilain 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista lääkkeistä ja hoitotarvikkeista aiheutuneista kustannuksista;

2) 41 §:ssä tarkoitettua ansionmenetyksestä;

3) 42 §:ssä tarkoitettua matka- ja majoitus- kuluista;

4) 45 §:ssä tarkoitettua kodinhoidon lisä- kustannuksista;

5) 46 §:ssä tarkoitettua henkilökohtaisessa käytössä olleista esineistä; ja

5) 71 §:n 6 kohdassa tarkoitettua kuntoutuk- sen matka- ja majoituskustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausta on haettava vuoden kuluessa kustannusten syn- tymisestä. Jos maatalousyrittäjien tapaturmava- kuutuslaitos on evännyt oikeuden korvaukseen vahingosta, määräaika lasketaan siitä, kun muu- toksenhakuelimen päätös, jonka perusteella hoi- don kustannukset tulevat korvattaviksi, tuli lain- voimaiseksi. Jos korvausasia ei ole vireillä maa- talousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksessa kustannusten syntymisajankohtana, määräaika lasketaan kuitenkin aikaisintaan korvausasian vireilletulosta.

Jos korvausta ei ole voitu painavan syyn vuoksi hakea määräajan kuluessa, sitä on haetta- va viimeistään vuoden kuluessa esteen lakkaa- misesta.

Korvausta 1 momentissa tarkoitetuista kus- tannuksista haetaan toimittamalla maatalousyrit- täjien tapaturmavakuutuslaitokselle selvitys ai- heutuneista kustannuksista, kustannusten perus- teista sekä siitä, mihin vahinkotapahtumaan kus- tannukset liittyvät.

87 §

Leskeneläkkeen hakeminen

Työtapa- turma- ja ammattitautilain 100 §:n 2 momentissa tarkoitettua henkilön on erikseen haettava leskeneläkettä toimittamalla maata- lousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle sel- vitys eläkeoikeutensa perusteista.

88 §

Velvollisuus edistää korvausasian selvittämistä

Vahingoittunut on velvollinen myötävaikutta- maan korvausasian selvittämiseen. Vahingoittu- nut on velvollinen korvauksen saamiseksi anta- maan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslai- tokselle pyynnöstä tiedot, jotka ovat välttämät- tömiä tämän lain mukaisen korvausasian selvit- tämiseksi. Vahingoittuneen edunsaaja on vastaa- vasti velvollinen antamaan perhe-eläkeoikeu- den ratkaisemista varten välttämättömät tiedot.

89 §

Velvollisuus edistää ammatillisen kuntoutuksen toteutumista

Vahingoittunut on velvollinen myötävaikuttamaan 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista kuntoutusta koskevan selvittelyn ja kuntoutustoimenpiteiden toteutumiseen.

90 §

Velvollisuus mennä tutkimuksiin

Vahingoittunut on velvollinen korvauksen saamiseksi menemään viivytyksettä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen osoittamaan vammansa tai sairautensa taikka työ- ja toimintakykynsä selvittämistä varten lääketieteellisesti hyväksytyyn ja hyvään hoito- ja toimintakäytäntöön perustuvaan tutkimukseen, joka on tarpeen korvausoikeuden selvittämistä varten.

91 §

Velvollisuus ottaa vastaan sairaanhoitoa

Vahingoittunut on velvollinen korvauksen saamiseksi ottamaan vastaan lääkärin määräämää korvattavan vamman tai sairauden vuoksi tarpeellista lääketieteellisesti hyväksytyä ja hyvään hoito- ja toimintakäytäntöön perustuvaa sairaanhoitoa, joka todennäköisesti parantaa hänen työ- tai toimintakykyään.

92 §

Velvollisuus ilmoittaa korvaukseen vaikuttavista muutoksista

Korvauksensaaja on velvollinen viipymättä oma-aloitteisesti ilmoittamaan maatalousyrittä-

jien tapaturmavakuutuslaitokselle korvaukseen vaikuttavista muutoksista seuraavasti:

1) päivärahaa tai tapaturmaeläkettä saava terveydentilansa, työkykynsä, työntekonsa tai työansionsa olennaisesta muutoksesta;

2) haittarahaa tai hoitotukea saava avun tarpeen tai haitan muutoksesta;

3) kuntoutuskorvausta saava kuntoutuksen keskeytymisestä tai olennaisesta viivästyttä-

4) leskeneläkettä saava uuden avioliiton tai työtapaturma- ja ammattitautilain 100 §:n 2 momentissa tarkoitettuna olosuhteen alkamisesta;

5) lapseneläkettä 17 ikävuoden jälkeen saava opiskelun tai koulutuksen päättymisestä ennen 25 ikävuoden täyttämistä.

Vahingoittuneen ja perhe-eläkettä saavan on maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen pyynnöstä toimitettava maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle väestörekisteriviranomaisen antama todistus tai muu luotettava selvitys, josta ilmenee korvauksensaajan olleen elossa aikana, jolta korvausta maksetaan.

16 luku

Korvauksen maksaminen

93 §

Korvauksen erääntyminen ja maksutapa

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on maksettava päätöksensä perustuva korvaus viivytyksettä. Korvaus maksetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen kustannuksella korvauksensaajan ilmoittamalle tilille.

Päiväraha tai sen suuruisena maksettava kuntoutusraha maksetaan ainakin kerran kuukaudessa jälkikäteen. Tapaturmaeläke tai sen suuruisena maksettava kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha ja tämän lain mukainen määräajaksi tai toistaiseksi myönnetty hoitotuki ja vaatelisä sekä perhe-eläke maksetaan kuukausittain etukäteen siten, että korvaus on nostettavissa maksukuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Päätökseen on merkittävä myönnetyn korvauksen määrä ja korvauserien eräpäivä, kun päätöksellä myönnetty korvaus joltain osin erääntyy maksettavaksi vasta myöhemmin.

94 §

Korvauksen myöntäminen määräaikaisena

Jos vamman tai sairauden tilan kehitystä tai työkyvyn heikentymisen kesto ei voida riittäväällä varmuudella arvioida, korvaus myönnetään määräajaksi ja korvauksensaaja veloitetaan jatkokorvauksen saamista varten esittämään uusi selvitys korvauksen suuruuteen vaikuttavista seikoista.

95 §

Korvauksen tarkistaminen olosuhdemuutoksen takia

Jos korvaukseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu olennainen muutos, korvaus tarkistetaan vastaamaan muuttuneita olosuhteita siitä ajankohdasta lukien, jolloin muutoksen on luotettavasti osoitettu tapahtuneen.

Haittaraha tarkistetaan noudattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 87 §:n 4 momentissa säädetään.

96 §

Korvauksen ennakon maksaminen ilman päätöstä

Jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos katsoo oikeuden korvaukseen riidattomaksi, mutta 84 §:n 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä korvauksen myöntämisestä ei voida vielä antaa, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi maksaa korvauksen ennakkoon ilmoittamalla korvauksensaajalle kirjallisesti maksettavan korvauksen määrästä. Ennakko on vähennettävä myöhemmin myönnettävästä korvauksesta.

97 §

Korvauksen maksaminen muulle kuin vahingoittuneelle

Korvauksen maksamisessa on noudatettava, mitä:

1) työtaturma- ja ammattitautilain 139 §:ssä säädetään korvauksen maksamisesta työnantajalle ja sairauskassalle;

2) työtaturma- ja ammattitautilain 140 §:ssä säädetään takautuvan korvauksen maksamisesta eläkelaitokselle;

3) työtaturma- ja ammattitautilain 141 §:ssä säädetään takautuvan korvauksen maksamisesta työttömyysetuuden ajalta työttömyyskassalle ja Kansaneläkelaitokselle;

4) työtaturma- ja ammattitautilain 142 §:ssä säädetään muun takautuvan korvauksen maksamisesta Kansaneläkelaitokselle; ja

5) työtaturma- ja ammattitautilain 143 §:ssä säädetään korvauksen maksamisesta kunnalle.

98 §

Korvausten maksamisen etusijajärjestys

Jos korvaus on tämän tai muun lain nojalla maksettava muulle kuin sille, jolle se on tämän lain perusteella myönnetty, ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella, toimielimellä tai muulla taholla on siihen oikeus, korvaus maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 112 §:n mukaisesti maksamattomina vakuutusmaksuina;

2) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle sen aiheuttomasti maksaman korvauksen 145 §:ssä tarkoitettuna takaisinperintänä;

3) Kansaneläkelaitokselle sairausvakuutuslain (1224/2004) 12 luvun 2 §:n ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 22 §:n nojalla;

4) työnantajalle ja sairauskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 139 §:n ja valtiolle palkkaturvalain (866/1998) 16 §:n nojalla;

5) työttömyyskassalle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:n ja Kansaneläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 141 tai 142 §:n nojalla;

6) eläkelaitokselle työtapaturma- ja ammattitautilain 140 §:n nojalla;

7) kunnalle työtapaturma- ja ammattitautilain 143 §:n nojalla;

8) Kansaneläkelaitokselle opintotukilain (65/1994) 28 §:n nojalla; sekä

9) ulosottoviranomaiselle ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 2 §:n nojalla.

99 §

Ansionmenetyskorvauksen maksun keskeyttämisen vankeusrangaistuksen ajalta

Ansionmenetyskorvauksen maksamiseen ja maksamisen keskeyttämiseen vankeusrangaistuksen ajalta sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 144 §:ssä säädetään.

17 luku

Velvoitteiden laiminlyönnin vaikutus korvausasian käsittelyyn

100 §

Korvausasian käsittelyn ja maksamisen keskeyttäminen sekä asian ratkaiseminen

Jos vahingoittunut tai hänen edunsaajansa laiminlyö 88 §:ssä säädetyn tietojen antamisvelvollisuuden tai vahingoittunut laiminlyö 90 §:n mukaisen velvollisuutensa mennä tutkimuksiin korvausoikeuden selvittämiseksi taikka 91 §:ssä säädetyn velvollisuutensa ottaa vastaan sairaanhoitoa, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus keskeyttää korvausasian käsittely siihen saakka, kunnes vahingoittunut tai edunsaaja täyttää velvoitteensa.

Jos korvausta saava laiminlyö 92 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa tai muutoin on il-

meistä, että edellytykset myönnetyn korvauksen maksamisen jatkamiselle eivät enää täyty, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksamisen. Maksamisen keskeyttämisestä on välittömästi ilmoitettava vahingoittuneelle tai hänen edunsaajalleen.

Jos korvausasian käsittely on 1 momentin nojalla tai korvauksen maksaminen 2 momentin nojalla keskeytetty, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on ratkaistava oikeus korvaukseen käytettävissä olevien selvitysten perusteella. Päätös on annettava viivytyksettä.

101 §

Ammatillisen kuntoutuksen keskeytyminen

Jos tämän lain mukainen ammatillinen kuntoutus tai kuntoutustarpeen ja -mahdollisuuksien selvittäminen keskeytyy taikka kuntoutuksen alkaminen viivästyy vahingoittuneesta riippuvasta syystä, joka ei ole korvattavan vamman tai sairauden seurausta, keskeytymisen tai viivästymisen ajalta ei makseta kuntoutusrahaa.

102 §

Takautuvan korvauksen maksaminen keskeyttämisen jälkeen

Jos 100 §:n 3 momentin nojalla annetun päätöksen jälkeen korvausasian käsittely aloitetaan uudelleen, korvausta ei ilman erityistä syytä makseta vuotta pitemmältä ajalta takautuvasti.

103 §

Sairaanhoitoa koskevan velvoitteen laiminlyönnin vaikutus korvaukseen

Jos vamma tai sairaus on olennaisesti pitkittynyt tai se on olennaisesti pahentunut vahingoittuneen 91 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden laiminlyönnin johdosta, korvausta ei makseta siltä osin kuin se aiheutuu mainitusta syystä.

104 §

Viivästyskorotus

Jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos on laiminlyönyt päätöksen antamisen työtapaturma- ja ammattitaitulain 127 §:ssä säädettyssä ajassa tai korvauksen maksamisen tämän lain 93 §:ssä säädetyllä tavalla, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on maksettava korvaus viivästysajalta korotettuna. Viivästyskorotus on korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa viivästyskorotusta ei kuitenkaan koske lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavien vakuutus- ja eläkelaitosten välisiä yhteensovituksia eikä takautumisoikeuteen perustuvia suorituksia.

Viivästyskorotus lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä. Saman päätöksen perusteella myöhemmin maksettavalle korvauserälle viivästyskorotus kuitenkin lasketaan korvauserän eräpäivästä. Kun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen antamaan päätökseen on haettu muutosta, voi muutoksenhakuelin määrätä, että viivästyskorotus lasketaan myöhemmästä ajankohdasta, jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos osoittaa muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen korvauksensaajan olosuhteissa.

Jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos ei ole voinut maksaa korvausta oikeassa ajassa korvauksensaajasta johtuvasta syystä, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorotusta pidemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos on saanut tiedon esteen lakkaamisesta. Jos korvauksen maksaminen viivästyy lain säännöksen johdosta, yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorotusta tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta.

Viivästyskorotusta, jonka määrä on pienempi kuin 7,28 euroa, ei makseta.

V OSA

VAKUUTTAMINEN JA VAKUUTUSMAKSUT

18 luku

Vakuuttaminen ja vakuutusmaksun määräytyminen

105 §

Vakuutusmaksuvelvollisuus

Tämän lain mukaisen turvan kustantamiseksi maatalousyrittäjän ja apurahansaajan, jolla on tämän lain mukainen vakuutus, on maksettava sanotun vakuutuksen ajalta vakuutusmaksu.

Vakuutettu vastaa henkilökohtaisesti tässä laissa tarkoitetusta vakuutusmaksusta. Maatalousyrittäjän pakolliseen vakuutukseen perustuvaan vakuutusmaksuun sovelletaan myös, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 26 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään vakuutusmaksusta vastaavista muista tahoista. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 26 §:n 4 momentissa säädetään velvollisuudesta antaa edellä tarkoitettuun vastuuseen vaikuttavat tiedot.

106 §

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan työajan vakuutuksen vakuutusmaksu

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta maatalousyrittäjän ja apurahansaajan työajan vakuutusmaksujen laskuperusteet. Maksun suuruus on määrättävä siten, että se vastaa 148 §:n 3 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjien ja apurahansaajien vakuutusmaksuosuutta.

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesti vakuutetun maatalousyrittäjän työajan vakuutuksen vakuutusmaksua alennetaan sosiaali- ja terveysministeriön 1 momentissa tarkoitetuissa perusteissa vahvistamalla määrällä, jos maatalousyrittäjä on vakuutusmaksun kohdistumis-

vuotta edeltävän lokakuun 1 päivänä kuulunut työterveyshuoltolaissa tarkoitettun työterveyshuollon piiriin. Alennuksen saaminen edellyttää lisäksi, että mainitun lain 12 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua työpaikkakäynnistä on edellä mainittuun ajankohtaan mennessä kulunut enintään neljä vuotta. Viimeksi mainitusta edellytyksestä voidaan poiketa, jos työterveyshuoltoon liittymisestä on kulunut enintään neljä vuotta edellyttäen kuitenkin, että työpaikkakäynnin suorittamisesta on sovittu, ja myöhemmin, jos osoitetaan, että työpaikkakäyntiä ei ole maatalousyrittäjästä riippumattomasta syystä voitu suorittaa sanotussa ajassa. Ellei vakuutuksen päättymisestä muuta johdu, alennus myönnetään täysin kalenterivuosin sen vuoden loppuun asti, jonka kuluessa edellytykset alennuksen saamiselle päättyvät.

107 §

Maatalousyrittäjän pakkovakuuttaminen ja työajan vakuutuksen vakuutusmaksun korotus

Mitä maatalousyrittäjän eläkelain 12 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään maatalousyrittäjän pakkovakuuttamisesta ja vakuutusmaksun perimisestä korotettuna laiminlyönnin ajalta, sovelletaan myös tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen ja vakuutusmaksuun. Vakuutusmaksun korotukseen sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 24 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun vakuutusmaksun korotukseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään vakuutusmaksusta.

108 §

Apurahansaajan pakkovakuuttaminen

Mitä maatalousyrittäjän eläkelain 12 a §:n 3 momentissa säädetään apurahansaajan pakkovakuuttamisesta ja vakuutusmaksun perimisestä, sovelletaan myös tämän lain mukaiseen vakuutukseen ja vakuutusmaksuun.

109 §

Vapaa-ajan vakuutuksen vakuutusmaksu

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta vapaa-ajan vakuutuksen vakuutusmaksun laskuperusteet.

19 luku

Vakuutusmaksun perintä, vanhentuminen ja maksamattomien vakuutusmaksujen vähentäminen etuuksista

110 §

Vakuutusmaksun periminen

Tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuva vakuutusmaksu peritään maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen vakuutusmaksun yhteydessä. Tällöin noudatetaan, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 22 §:n 2 momentin nojalla annetussa säännöksessä säädetään vakuutusmaksun eräpäivistä.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi vakuutusehdoilla määrätä tämän lain mukaisten vapaaehtoisten vakuutusten vakuutusmaksujen eräpäivät toisin kuin 1 momentissa säädetään.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettun vakuutusmaksun perimiseen sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän eläkelain:

- 1) 25 §:ssä säädetään vakuutusmaksun viivästyskorosta;
- 2) 27 §:ssä säädetään vakuutusmaksun perinnän keskeyttämisestä;
- 3) 28 §:ssä säädetään vakuutusmaksun ulosottokelpoisuudesta; ja
- 4) 29 §:ssä säädetään vakuutusmaksun vanhentumisesta.

111 §

Aiheettomasti maksetun vakuutusmaksun palautuksen vanhentuminen

Aiheettomasti maksetun vakuutusmaksun palautuksen vanhentumiseen sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 30 §:ssä säädetään.

112 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen korvauksesta

Tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuvasta korvauksesta saadaan vähentää:

1) korvauksensaajan maksamatta jääneet tämän lain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen;

2) korvauksensaajan maksamatta jääneet maatalousyrittäjän eläkelain 10 ja 10 a §:n mukaisten vakuutusten vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen; ja

3) korvauksensaajan maksamatta jääneet maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset ryhmähenkivakuutusmaksut viivästyskorkoineen.

Kulloinkin maksettavasta korvauserästä ei saa korvauksensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kolmanneksen siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun korvauserästä on ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla lähdevero. Vakuutusmaksujen perinnästä johtuvan vähennyksen katsotaan kulloinkin koskevan vanhinta perimiskelpoista ja vielä maksamatta olevaa vakuutusmaksua.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentämisestä korvauksesta, ei kuitenkaan koske hoitotukea, vaatelisää, haittarahaa, hautausapua taikka tämän lain mukaan maksettavaa kustannusten korvausta. Korvauksesta ei myöskään voida vähentää sellaisia tämän lain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia maksamattomia vakuutusmaksuja korotuksineen ja viivästyskorkoineen,

joita peritään korvauksensaajalta maatalousyrittäjän eläkelain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettun vakuutusmaksuvastuun perusteella.

113 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen työeläkkeestä

Maatalousyrittäjän eläkelain 97 §:ssä tarkoitettu eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain mukaiset pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen voidaan vähentää hänen maatalousyrittäjän eläkelain 97 §:ssä tarkoitettusta eläkkeestään noudattaen, mitä mainitussa pykälässä säädetään. Mitä edellä säädetään, ei kuitenkaan koske tämän lain mukaisia vakuutusmaksuja, joita peritään eläkkeensaajalta maatalousyrittäjän eläkelain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettun vakuutusmaksuvastuun perusteella.

VI OSA

VAPAAEHTOISET VAKUUTUKSET

20 luku

Yleiset säännökset

114 §

Vapaaehtoiset työajan ja vapaa-ajan vakuutukset

Tämän lain mukaisia vapaaehtoisia vakuutuksia ovat työajan vapaaehtoinen työtapaturma- ja ammattitautivakuutus sekä vapaa-ajan vapaaehtoinen tapaturmavakuutus.

Vapaaehtoiseen vakuutukseen sovelletaan pakollista vakuutusta koskevia säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos ei voi vakuutusehdoilla laajentaa vapaaehtoisen vakuutuksen turvaa. Maatalousyrittäjien tapa-

turmavakuutuslaitos voi vakuutusehdoissa rajata vapaaehtoisen vapaa-ajan vakuutuksen koskemaan vain harrasteliikunnassa sattuvia tapaturmia, rajata harrasteurheilulajeja vakuutuksen ulkopuolelle tai tehdä rajoituksia vakuutettavaan henkilöjoukkoon.

115 §

Vakuutuksen myöntäminen ja alkaminen

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on myönnettävä siltä haettu 114 §:n mukainen vapaaehtoinen työajan ja vapaa-ajan vakuutus, jos tämän lain mukaiset vakuuttamisen edellytykset täyttyvät. Edellä säädetystä poiketen maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi kuitenkin olla myöntämättä edellä tarkoitettua vakuutusta maatalousyrittäjälle tai apurahansaa-jalle, jolta maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on eräänntyneitä riidattomia saata-via.

Vakuutus ei voi alkaa takautuvasti. Vakuutus alkaa aikaisintaan sitä seuraavasta päivästä, jona maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos on vastaanottanut vakuutusta koskevan hakemuksen.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi vakuutusehdoilla määrätä vakuutetun ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tekemään vakuutussopimukseen merkittä-vistä seikoista, vapaaehtoisen työajan ja vapaa-ajan vakuutuksen vakuutuskaudesta ja vakuutuk-sen voimassaolon jatkumisesta vakuutuskausi-tain sekä vakuutusehtojen muutosten voimaan-tulon ajankohdasta.

21 luku

Työajan vakuutus

116 §

Maatalousyrittäjän vapaaehtoinen työajan va-kuutus

Tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettulla maatalousyrittäjällä on oikeus saada itsensä va-

kuutetuksi 2 §:ssä tarkoitettussa maatalousyrittä-jätyössä sattuvien vahinkotapahtumien varalta vapaaehtoisella työajan vakuutuksella, jos häntä ei kyseisen maatalousyrittäjätyön osalta vakuu-teta 5 §:n mukaisella pakollisella työajan vakuu-tuksella ja hän muutoin täyttää tässä laissa sää-detyt vakuuttamisen edellytykset.

Oikeus saada vapaaehtoinen työajan vakuu-tus on 2 §:ssä tarkoitettulla maatalousyrittäjällä:

1) jonka vuosityöansio tämän pykälän mu-kaan vakuutettavasta maatalousyrittäjätyöstä on maatalousyrittäjän eläkelain 7 §:n 4 kohdassa tarkoitettua määrää pienempi, mutta kuitenkin vähintään puolet edellä tarkoitettusta määrästä;

2) jonka viljelmä on maatalousyrittäjän elä-kelain 3 §:n 1 kohdassa edellytettyä kokoa pie-nempi ja jonka vuosityöansio on vähintään tä-män momentin 1 kohdassa säädetyn suuruinen;

3) tämän lain mukaisen vahinkotapahtuman varalta, joka sattuu aikana, jolle maatalousyrittä-jä ei ole velvollinen ottamaan maatalousyrittä-jän eläkelain 10 §:ssä tarkoitettua vakuutusta ja hänen vuosityöansionsa on vähintään 1 kohdas-sa säädetyn suuruinen.

117 §

Vapaaehtoisen työajan vakuutuksen vuosityöan-sio

Maatalousyrittäjän vuosityöansio, jota käyte-tään 116 §:n 1 momentissa tarkoitettussa vakuu-tuksessa ansionmenetykskorvausten, perhe-eläk-keen ja vakuutusmaksun perusteena, vahviste-taan vakuutettavan maatalousyrittäjätyön osalta maatalousyrittäjän työpanosta vastaavan vuo-tuisen työtulon suuruiseksi noudattaen maata-lousyrittäjän eläkelain 14—21 §:ssä säädettyjä periaatteita. Vapaaehtoiseen työajan vakuutuk-seen perustuvassa vuosityöansiossa otetaan huo-mioon vain vapaaehtoisella työajan vakuutuk-sella vakuutetusta maatalousyrittäjätyöstä vah-vistettu vuosityöansio vahinkotapahtuman sattu-mishetkellä.

Vapaaehtoisen työajan vakuutuksen vuosi-työansioon ei sovelleta, mitä 61 ja 63—66 §:ssä säädetään. Vuosityöansio tarkistetaan kalenteri-

vuosittain työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitettulla palkkakertoimella.

Jos maatalousyrittäjän työpanokseen liittyvät olosuhteet muuttuvat, vuosityöansio tarkistetaan maatalousyrittäjän eläkelain 14—21 §:ssä säädettyjä periaatteita noudattaen muuttuneita olosuhteita vastaavaksi. Vuosityöansiota ei tarkisteta takautuvasti. Maatalousyrittäjä on velvollinen ilmoittamaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle työpanokseensa ja vakuutettuun maatalousyrittäjätyöhön liittyvien olosuhteiden muuttumisesta vuosityöansion tarkistamista varten.

118 §

Päiväraha

Maatalousyrittäjän 116 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuva päiväraha on 50 §:stä poiketen 1/360 117 §:ssä tarkoitettusta vuosityöansiosta.

Sovellettaessa 49 §:ää työkyvyn heikentymä arvioidaan vamman tai sairauden 49 §:n 2 momentista poiketen maatalousyrittäjätyölle aiheuttamien rajoitusten perusteella ja päiväraha on työkyvyn heikentymistä vastaava suhteellinen osa päivärahan 1 momentin mukaisesta täydestä määrästä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päivärahaan ei sovelleta, mitä 51 ja 60 §:ssä säädetään.

119 §

Tapaturmaeläke

Arvioidaessa maatalousyrittäjän 116 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuvaa oikeutta tapaturmaeläkkeeseen 54 §:n mukaan otetaan 54 §:n 2 ja 3 momentissa mainittujen seikkojen lisäksi 54 §:n 4 momentista poiketen huomioon maatalousyrittäjän 117 §:ssä tarkoitettu vuosityöansio, joka on voimassa vahinkotapahtuman jälkeen. Jos maatalousyrittäjän työkyvyn arvioidaan heikentyneen maatalousyrittäjätyössä,

maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta toistaiseksi myönnettävään tapaturmaeläkkeeseen, mikäli mainittua vuosityöansiota ei ole pienennetty vahinkotapahtuman jälkeen.

Kun lasketaan maatalousyrittäjän 116 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuvan tapaturmaeläkkeen määrää 55 ja 57 §:n nojalla, vuosityöansiona käytetään 57 §:n 1 momentista poiketen 117 §:n mukaista vuosityöansiota. Maatalousyrittäjän 116 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuvaan tapaturmaeläkkeeseen ei sovelleta, mitä 60 §:ssä säädetään.

120 §

Kuntoutusraha

Maatalousyrittäjän 116 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuva kuntoutusraha on yhden vuoden ajan vahinkopäivästä lukien 118 §:n mukaisesti määräytyvän täysimääräisen päivärahan suuruinen työkyvyn heikentymisestä riippumatta. Sen jälkeen kuntoutusraha on 119 §:n mukaisesti määräytyvän täysimääräisen tapaturmaeläkkeen suuruinen työkyvyn heikentymisestä riippumatta. Jos tämän lain 116 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuva kuntoutus ei estä vahingoittunutta tekemästä hänelle sopivaa ansiotyötä, kuntoutusrahaa määrättäessä 59 §:n 2 momentin mukaisesti 48 ja 49 §:ää sovellettaessa vuosityöansioon noudatetaan, mitä 118 §:n 2 momentissa säädetään, sekä 54 ja 55 §:ää sovellettaessa, mitä 119 §:n 2 momentissa säädetään.

121 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus irtisanoa maatalousyrittäjän vapaaehtoinen työajan vakuutus

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus irtisanoa maatalousyrittäjän vapaaehtoinen työajan vakuutus, jos vakuutuksenottaja on laiminlyönyt eräntyneen vakuutusmaksun maksamisen tai jos vakuutuksenottaja

on tahallisesti antanut korvausasian käsittelyä tai vakuutusmaksun määräämistä varten vääriä tai puutteellisia tietoja hankkiakseen itselleen tai toiselle oikeudetonta taloudellista hyötyä.

Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti. Vakuutus päättyy 30 vuorokauden kuluttua irtisanomisen lähettamisestä. Kun irtisanomisen syy on 1 momentissa tarkoitettu vakuutusmaksun maksamisen laiminlyönti, vakuutus ei kuitenkaan pääty, jos vakuutuksenottaja on maksanut eräänntyneen vakuutusmaksun ennen irtisanomisajan päättymistä. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on annettava vakuutuksen päättymisestä päätös vakuutuksenottajalle.

122 §

Maatalousyrittäjän vapaaehtoisen työajan vakuutuksen päättyminen

Maatalousyrittäjän vapaaehtoinen työajan vakuutus päättyy vapaaehtoisella työajan vakuutuksella vakuutetun maatalousyrittäjätöön päättyessä. Vakuutus voi päättyä takautuvasti.

Vapaaehtoinen työajan vakuutus päättyy myös, jos maatalousyrittäjä on vapaaehtoisella työajan vakuutuksella vakuutetun maatalousyrittäjätöön osalta velvollinen ottamaan maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n mukaisen vakuutuksen. Vakuutus päätetään tällöin tämän lain 5 §:n mukaisen vakuutuksen alkamista edeltävään päivään.

Vapaaehtoisella työajan vakuutuksella vakuutetun maatalousyrittäjän, joka on täyttänyt 75 vuotta, on pyydettyä toimitettava maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle hänen työskentelyään sekä työ- ja toimintakykyään koskeva selvitys sen selvittämiseksi, että vakuuttamisen edellytykset edelleen ovat voimassa. Selvitys on toimitettava maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle kuukauden kuluessa selvityspyynnön lähettamisestä. Jos maatalousyrittäjä ei toimita pyydettyä selvitystä työskentelystään sekä työ- ja toimintakyvystään, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi päättää maatalousyrittäjän vapaaehtoi-

sen työajan vakuutuksen siihen päivään, jona selvitys on tullut toimittaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle.

Maatalousyrittäjän on viipymättä ilmoitettava maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle vakuutuksen päättymisen aiheuttavasta olosuhteen muutoksesta.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on annettava vakuutuksen päättymisestä päätös vakuutuksenottajalle.

123 §

Maatalousyrittäjän oikeus irtisanoa vapaaehtoisen työajan vakuutus

Maatalousyrittäjä voi kirjallisesti irtisanoa vapaaehtoisen työajan vakuutuksen päättymään aikaisintaan siitä ajankohdasta, kun irtisanomiselmoitus on saapunut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle.

22 luku

Vapaa-ajan vakuutus

124 §

Vapaaehtoinen maatalousyrittäjän ja apurahansaajan vapaa-ajan vakuutus

Tämän lain mukaisesti pakollisesti vakuutetulla maatalousyrittäjällä tai apurahansaajalla sekä vapaaehtoisen työajan vakuutuksen ottaneella maatalousyrittäjällä on oikeus liittää vakuutukseensa vapaa-ajan tapaturmavakuutus. Vakuutuksen perusteella korvataan vahinkotapatumana tapaturma, joka ei ole sattunut 18—28 §:ssä tarkoitetuissa olosuhteissa eikä työtapaturma- tai ammattitautilain 21—25 tai 196 §:ssä tarkoitetuissa olosuhteissa.

Jos vakuutuksenottajalla on oikeus vapaa-ajan vakuutukseen sekä maatalousyrittäjänä että apurahansaajana, vakuutus myönnetään maatalousyrittäjän vapaa-ajan vakuutuksena. Jos apurahansaaja alkaa apurahansaajan työn rinnalle liitetyn vapaa-ajan vakuutuksen voimassa ollessa toimia 2 §:ssä tarkoitettuna maatalousyrittä-

jänä siten, että hänellä olisi oikeus liittää tekemänsä maatalousyrittäjätönn rinnalle tämän lain mukainen vapaa-ajan vakuutus, apurahansaajan vakuutus muuttuu maatalousyrittäjän vakuutukseksi. Jos tässä momentissa tarkoitettun maatalousyrittäjän maatalousyrittäjätö päättyy, vakuutus muuttuu apurahansaajan vakuutukseksi.

125 §

Apurahansaajan vakuutuksen voimassaolo

Apurahansaajan vapaa-ajan vakuutus on aina määräaikainen ja voimassa enintään saman ajan, jolle apurahansaajalle on 5 §:n 2 momentin mukaisesti joko vahvistettu vakuutus tai hänen vakuutustaan on keskeytyksen jälkeen jatkettu taikka vakuutuksen voimassaoloaika on tarkistettu.

Vapaa-ajan vakuutuksen voimassaolo kuitenkin jatkuu määräajan päättymisestä huolimatta niin pitkään kuin apurahansaajalla on yhdenjakoisesti voimassa 5 §:n 2 momentin mukaisesti vahvistettu, jatkettu tai tarkistettu vakuutus. Vapaa-ajan vakuutuksen voimassaolon jatkuminen edellyttää kuitenkin, että määräajan päättyessä apurahansaajalla on joko vireillä vakuutushakemus, jonka perusteella hänellä alkaa tai jatkuu 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutus viimeistään määräajan päättymispäivää seuraavasta päivästä, tai hänelle on jo vahvistettu tällainen vakuutus. Mitä edellä säädetään vapaa-ajan vakuutuksen voimassaolon jatkumisesta, noudatetaan myös hakemukseen, jonka perusteella apurahansaajan vakuutuksen voimassaoloaika tarkistetaan 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Apurahansaajan vapaa-ajan vakuutuksen määräaikaaisuudesta huolimatta vakuutus voidaan irtisanoa siten kuin 127 ja 129 §:ssä säädetään.

126 §

Vapaa-ajan vakuutuksen vuosityöansio

Vapaa-ajan vakuutuksen vuosityöansio on vapaa-ajan vakuutuksen ansionmenetykskorvauksen, perhe-eläkkeen ja vakuutusmaksun perusteena. Vuosityöansio tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 96 §:n 1 momentissa tarkoitettulla palkkakertoimella.

Pakolliseen työajan vakuutukseen liitetyn vapaa-ajan vakuutuksen vuosityöansio on maatalousyrittäjällä ja apurahansaajalla aina kulloinkin voimassa olevien tämän lain mukaisten työajan vakuutusten vuosityöansioiden yhteismäärä 61 §:n mukaisesti määräytyen. Muusta ansiotyöstä kuin maatalousyrittäjätöystä tai apurahansaajan työstä saatua ansiota ei oteta huomioon vapaa-ajan vakuutuksen vuosityöansiota laskettaessa, eikä vapaa-ajan vakuutuksen vuosityöansioon sovelleta, mitä 62—65 §:ssä säädetään. Tämän lain 51 ja 66 §:ää sovelletaan vasta edellä tarkoitettuun yhteenlaskettuun vuosityöansioon.

Vapaaehtoiseen työajan vakuutukseen liitetyn vapaa-ajan vakuutuksen vuosityöansio määräytyy kuten 117 §:ssä tarkoitettu vuosityöansio. Vuosityöansioon ei kuitenkaan sovelleta 62 §:ää.

Tämän lain 41 §:n mukaista ansionmenetykskorvausta määrättäessä ei pakollisen työajan vakuutukseen liitetyn vapaa-ajan vakuutuksen vuosityöansioon 2 momentista poiketen sovelleta, mitä 66 §:ssä säädetään.

127 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus irtisanoa maatalousyrittäjän vapaaehtoinen vapaa-ajan vakuutus

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusehdossa määrätyillä perusteilla.

128 §

Vapaa-ajan vakuutuksen päättyminen

Vapaa-ajan vakuutus päättyy maatalousyrittäjätöön ja apurahansaajan työn päättyessä. Vakuutus voi päättyä takautuvasti. Vapaa-ajan vakuutus päättyy irtisanomisesta riippumatta silloin, kun maatalousyrittäjällä tai apurahansaaajalla ei ole enää voimassa 5 §:n mukainen pakollinen työajan vakuutus tai 116 §:ssä tarkoitettu työajan vakuutus.

Apurahansaajan vapaa-ajan vakuutus päättyy ilman irtisanomista, jollei vakuutus jatku 125 §:n 2 momentin mukaisesti. Viimeksi mainitussa tapauksessa vakuutuksen voimassaolo lakkaa irtisanomisesta riippumatta yhdenjaksoisen vakuutusjakson päättyessä.

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan on viipymättä ilmoitettava maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle vakuutuksen päättymisen aiheuttavasta olosuhteen muutoksesta.

129 §

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan oikeus irtisanoa vapaaehtoinen vapaa-ajan vakuutus

Maatalousyrittäjä tai apurahansaaja voi kirjallisesti irtisanoa vapaa-ajan vakuutuksen päättymään aikaisintaan siitä ajankohdasta, kun irtisanomisilmoitus on saapunut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle.

130 §

Korvattavuuden rajoitukset

Vapaa-ajan vakuutuksen perusteella ei korvata 29—31 §:ssä tarkoitettua ammattitautia, 32 §:ssä tarkoitettua ammattitautina korvattavaa vamman tai sairauden olennaista pahenemista, 33 §:ssä tarkoitettua työliikekipeytymistä eikä toisen henkilön tahallaan aiheuttamaa vahinkoa.

Vapaa-ajan vakuutuksen perusteella ei korvata myöskään:

- 1) potilasvahinkolaissa tarkoitettua vahinkoa;
- 2) vahinkotapahtumaa, jonka johdosta vahingoittuneella on oikeus työtaturma- ja ammattitautilain tai muun lain nojalla työtaturma- ja ammattitautilain mukaiseen korvaukseen;
- 3) liikennevakuutuslaissa tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vastaavassa laissa tarkoitettua liikennevahinkoa; eikä
- 4) raideliikennevastuulaissa (113/1999) tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vastaavassa laissa tarkoitettua raideliikennevahinkoa.

Sen estämättä, mitä 2 momentin 2 kohdassa säädetään, vahingoittuneella on kuitenkin oikeus korvaukseen tämän lain mukaisen vapaa-ajan vakuutuksen perusteella, jos 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua korvausta maksetaan työtaturma- ja ammattitautilain mukaisen vapaa-ajan vakuutuksen perusteella. Tällöin tämän lain mukaisen vapaa-ajan vakuutuksen perusteella ei kuitenkaan makseta seuraavia korvauksia, jotka on edellä mainitun vapaa-ajan vakuutuksen perusteella jo korvattu vahingoittuneelle:

- 1) sairaanhoidon ja tutkimuskulujen korvaukset;
- 2) 42, 45 ja 46 §:ssä tarkoitettut kustannusten korvaukset;
- 3) muut kuntoutuskorvaukset kuin ansionmenetykskorvaukset;
- 4) hoitotuki;
- 5) vaatelisä;
- 6) haittaraha; ja
- 7) hautausapu ja vainajan kuljetuskustannukset.

131 §

Päiväraha

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan 124 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuva päiväraha on 50 §:stä poiketen 1/360 126 §:ssä tarkoitettua vuosityöansiota.

Jos vahingoittunut on osittain kykenemätön tekemään työtään, päiväraha on 49 §:stä poike-

ten työkyvyn heikentymistä vastaava suhteellinen osa 126 §:ssä tarkoitettusta vuosityöansios- ta. Sovellettaessa 49 §:ää työkyvyn heikentymä arvioidaan vamman tai sairauden 49 §:n 2 momentista poiketen maatalousyrittäjätöölle tai apurahansaajan työlle aiheuttamien rajoitusten perusteella ja päiväraha on työkyvyn heikenty- mistä vastaava suhteellinen osa päivärahan 1 momentin mukaisesta täydestä määrästä.

Päivärahaan ei sovelleta, mitä 60 §:ssä sääde- tään.

Vapaaehtoiseen työajan vakuutukseen liite- tyn vapaa-ajan vakuutuksen perusteella myön- nettyyn päivärahaan ei sovelleta, mitä 51 §:ssä säädetään.

132 §

Tapaturmaeläke

Arvioitaessa maatalousyrittäjän 124 §:n mu- kaiseen vakuutukseen perustuvaa oikeutta tapa- turmaeläkkeeseen 54 §:n mukaan otetaan 54 §:n 2 ja 3 momentissa mainittujen seikkojen lisäksi huomioon maatalousyrittäjän 126 §:ssä tarkoi- tettu vuosityöansio, joka on voimassa vahinkota- pahtuman jälkeen. Jos maatalousyrittäjän työky- vyn arvioidaan heikentyneen maatalousyrittäjä- työssä, maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta tois- taiseksi myönnettävään tapaturmaeläkkeeseen, mikäli vuosityöansiossa huomioon otettavaa maatalousyrittäjän eläkelain mukaista työtuloa tai tämän lain 117 §:n mukaista vuosityöansiota ei ole pienennetty vahinkotapahtuman jälkeen.

Kun maatalousyrittäjän ja apurahansaajan 124 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuvan ta- paturmaeläkkeen määrää lasketaan 55 ja 57 §:n nojalla vuosityöansiona, käytetään 57 §:n 1 mo- mentista poiketen 126 §:n mukaista vuosityöan-

siota. Tapaturmaeläkkeeseen ei sovelleta, mitä 60 §:ssä säädetään.

133 §

Kuntoutusraha

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan 124 §:n mukaiseen vakuutukseen perustuva kuntoutusra- ha on yhden vuoden ajan vahinkopäivästä lu- kien 131 §:n mukaisesti määräytyvän täysimää- räisen päivärahan suuruinen työkyvyn heikenty- misestä riippumatta. Sen jälkeen kuntoutusraha on 132 §:n mukaisesti määräytyvän täysmääräi- sen tapaturmaeläkkeen suuruinen työkyvyn hei- kentymisestä riippumatta. Jos 124 §:n mukai- seen vakuutukseen perustuva kuntoutus ei estä vahingoittunutta tekemästä hänelle sopivaa an- siotyötä, 48 ja 49 §:ää sovellettaessa vuosi- työansioon noudatetaan, mitä 131 §:n 2 momen- tissa säädetään, sekä 54 ja 55 §:ää sovellettaes- sa, mitä 132 §:n 2 momentissa säädetään.

134 §

Korvattava sairaanhoito

Vapaa-ajan vakuutuksen perusteella korvatta- vasta sairaanhoidosta aiheutuneiden kustannus- ten korvauksiin ei sovelleta, mitä 38 §:n 2 ja 3 kohdassa säädetään.

VII OSA

MUUTOKSENHAKU, OIKAISUMENETTELYT JA TAKAISINPERINTÄ

23 luku

Muutoksenhaku

135 §

Muutoksenhakuelimet

Muutoksenhakuun tämän lain mukaisissa asioissa noudatetaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 237 §:ssä säädetään muutoksenhakuelimistä.

136 §

Muutoksenhakuoikeus

Asianosainen, joka ei tyydy maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella.

Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee maatalousyrittäjän tai apurahansaajan oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa maatalousyrittäjälle tai apurahansaajalle. Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen. Muutoin asianosaisuudesta on voimassa, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 6 §:n 1 momentissa säädetään.

Vakuutusosoikeuden päätökseen, jos siinä on ratkaistu kysymys siitä, oikeuttaako vamma, sairaus tai kuolema tämän lain mukaiseen korvaukseen, tai siitä, kenen on korvaus maksettava, saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan.

137 §

Päätöksen täytäntöönpano

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

138 §

Perustevalitus

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Perustevalitukseen ulosmittauksen johdosta sovelletaan lisäksi, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 1 momentissa tarkoitettussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella.

Vakuutusosoikeuden perustevalitukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta valittamalla, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan.

139 §

Muutoksenhakuaika ja valituksen toimittaminen

Muutoksenhakuaika on 30 päivää siitä päivästä lukien, jona asianosainen on saanut tiedon maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seit-

semäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Valituskirjelmä on toimitettava muutoksenhakuajassa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle. Perustevalitusta koskevassa asiassa valituskirjelmä toimitetaan muutoksenhakuelimelle.

Haettaessa muutosta vakuutusosoikeuden päätökseen on soveltuvin osin noudatettava, mitä oikeudenkäymiskaaren 30 luvussa säädetään muutoksenhausta hovioikeuden ratkaisuun. Määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon vakuutusosoikeuden päätöksestä.

140 §

Itseoikaisu ja valituksen siirto muutoksenhakuelimelle

Jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiassa uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 136 ja 139 §:ssä säädetään. Valituksen siirtoon muutoksenhakuelimelle sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 242 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

141 §

Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle, vakuutusosoikeudelle tai korkeimmalle oikeudelle määräajassa annettava valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, se voidaan tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy.

24 luku

Oikaisumenettely, päätöksen poistaminen ja takaisinperintä

142 §

Asia- ja kirjoitusvirheen korjaaminen

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen päätöksen korjaamiseen asia- ja kirjoitusvirheen johdosta noudatetaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 244 §:ssä säädetään.

143 §

Lainvoimaisen päätöksen oikaisu

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen lainvoimaisen päätöksen oikaisussa noudatetaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 245 §:ssä säädetään.

144 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tämän lain nojalla antaman lainvoimaisen päätöksen poistamiseen noudatetaan, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 246 §:ssä säädetään lainvoimaisen päätöksen poistamisesta.

145 §

Takaisinperintä

Jos joku on saanut tämän lain mukaista korvausta aiheetta tai enemmän kuin tässä laissa säädetään, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on perittävä aiheettomasti maksettu korvaus takaisin noudattaen, mitä työtaturma- ja ammattitautilain 247 §:ssä säädetään.

VIII OSA
TOIMEENPANOJÄRJESTELMÄ

25 luku

Toimeenpano- ja rahoitussäännökset

146 §

Kokonaiskustannukset

Kokonaiskustannuksiksi luetaan:

- 1) korvauskulut;
- 2) työturvallisuuskulut; ja
- 3) kohtuulliset hoitokulut.

Kokonaiskustannuksissa ei oteta huomioon 124 §:n mukaista turvaa. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin luetaan kuitenkin 124 §:n mukaisen vakuutuksen perusteella maksettaviin etuuksiin työntekijän eläkelain 98—100 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kohtuullisiin hoitokuluihin luetaan myös maatalousyrittäjän eläkelain 115 §:ssä ja tämän lain 154 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan 1 momentissa tarkoitettut kokonaiskustannukset lasketaan.

147 §

Työturvallisuuskulut

Tämän lain 146 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut työturvallisuuskulut ovat 1,75 prosenttia kokonaiskustannuksista. Tätä määrää maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos käyttää maatalousyrittäjien ja apurahansaajien etuja palvelevan työsuojelun edistämiseen. Mainittuja varoja voidaan käyttää myös maatalousyrittäjien ja apurahansaajien etuja palvele-

vaa työsuojelua ja työolosuhteiden kehittämistä koskevaan tutkimukseen, koulutukseen ja tiedottamiseen.

148 §

Kokonaiskustannusten rahoitus

Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien ja apurahansaajien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Sijoitusten tuotto lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjän eläkelain 135 §:n 3 momentin nojalla vahvistamien perusteiden mukaisesti. Kokonaiskustannuksista vähennetään ennen rahoitusosuuksien määrittämistä perustekorkokannan ylittävä sijoitusten nettotuotto. Vastaavasti, jos sijoitusten tuotto ei saavuta perustekorkokannan mukaista tasoa, alite lisätään kokonaiskustannuksiin.

Perusturvaosuuteen katsotaan kuuluvan kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain mukaisia päiväraha-kuluja 13,4 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 6,6 prosenttia, kansaneläkelain mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 6,7 prosenttia, kansaneläkelain mukaisia perhe-eläkekuluja 0,9 prosenttia sekä maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia eläkekuluja 9,4 prosenttia.

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien vakuutusmaksuosuus on 33,5 prosenttia ja valtion osuus on 29,5 prosenttia kokonaiskustannuksista.

149 §

Korvausvastuu

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutus-tapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä tasoitusmäärää.

Tämän lain mukaisen työtaturma- ja ammattitautiturvan järjestämisestä aiheutuva vastuu rahoitetaan perusturvaosuudesta, valtion

osuudesta sekä maatalousyrittäjien ja apurahan-saajien vakuutusmaksuosuudesta 148 §:n 2 ja 3 momentissa todettujen rahoitusosuuksien suhteessa. Näiden menojen kattamiseen tarvittavat varat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on kirjattava sosiaali- ja terveysministeriön maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta vahvistamien perusteiden mukaisesti korvausvastuuna.

Mitä edellä 2 momentissa säädetään korvausvastuun rahoittamisesta, ei koske 124 §:n mukaisen turvan järjestämisestä aiheutuvaa vastuuta. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta 124 §:n mukaisen turvan järjestämisestä aiheutuvan korvausvastuun kirjaamista koskevat perusteet.

150 §

Perusturva- ja valtionosuuden maksaminen

Kansaneläkelaitos maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 2 momentissa mainittujen sairausvakuutuslain ja kansaneläkelain mukaisten kulujen yhteismäärän ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaavasti maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset kulut. Valtio maksaa vuosittain 148 §:n 3 momentissa mainitun valtion osuuden.

Valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee sen mukaan kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään suorittaa kunakin vuonna kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa niiden 1 momentin mukaisena osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen osuuksien lopullisten määrien vahvistamisesta ja ajankohdasta, jona maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle selvitys osuuksien lopullisen määrän vahvistamista varten.

151 §

Osallistuminen Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintaan ja kustannuksiin

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos kuuluu työtapaturma- ja ammattitautilain 209 §:ssä tarkoitettuun Tapaturmavakuutuskeskukseen ja osallistuu Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintaan siten kuin mainitun lain 212 §:ssä säädetään. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos osallistuu Tapaturmavakuutuskeskuksen toimintakustannusten rahoitukseen siten kuin mainitun lain 213 §:ssä säädetään.

152 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tilastotoiminta

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tehtävänä on pitää tilastoa tässä laissa tarkoitetuista vahinkotapahtumista ja niiden perusteella maksetuista korvauksista.

153 §

Sijoitustoiminta

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen sijoitustoimintaan sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 124 §:ssä säädetään.

154 §

Vakuutusmaksualennuksen toimeenpano

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi maatalousyrittäjän työajan vakuutuksen vakuutusmaksualennuksen 106 §:n 2 momentissa säädettyjen edellytysten selvittämiseksi käyttää maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriin rekisteröityjä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Jos 106 §:n 2 momentissa tarkoitettua työpaikkakäyntiä ei ole toteutettu neljän vuoden kuluttua edellisestä työpaikkakäynnistä, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tulee olla asian selvittämiseksi yhteydessä kyseisen työpaikkakäynnin toteuttamisesta vastaavaan työterveyshuoltolain 7 §:ssä tarkoitettuun työterveyshuollon palvelujen tuottajaan. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos voi huolehtia työpaikkakäynnin toteuttamisesta maatalouden asiantuntijan suorittamana työpaikkakäyntinä, jos kyseinen työterveyshuollon palvelujen tuottaja antaa asiassa toimeksiannon. Tässä momentissa tarkoitettuun työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä 106 §:n 2 momentissa säädetään vakuutusmaksualennuksesta.

Työpaikkakäynnin toteuttamisesta huolehtivan 2 momentissa tarkoitettun maatalouden asiantuntijan tulee olla työterveyshuoltolain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu asiantuntija. Työpaikkakäynnistä laadittu työolosuhdeselvitys on toimitettava sille mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettulle työterveyshuollon palvelujen tuottajalle, jonka kanssa maatalousyrittäjä on tehnyt työterveyshuoltosopimuksen. Työpaikkakäyntiin sovelletaan myös, mitä maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteriin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettusta työpaikkakäynnistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen sovelletaan, mitä sairausvakuutuslaissa ja maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetussa laissa (859/1984) säädetään.

155 §

Virkavastuu

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tehtävät hoitavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön ja hallituksen jäsenen sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

IX OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

26 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

156 §

Julkisuuslain soveltaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetua lakia (621/1999), jäljempänä *julkisuuslaki*, sovelletaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen siltä osin kuin se käyttää julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua julkista valtaa, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Myös silloin, kun kysymys ei ole julkisen vallan käytöstä, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokseen on sovellettava julkisuuslain asiakirjasalaisuutta koskevaa 22 §:ää, vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa koskevaa 23 §:ää, salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja koskevaa 24 §:ää, salassapidosta poikkeamista ja sen lakkaamista koskevaa 7 lukua sekä rangaistussäännökset sisältävää 35 §:ää tämän lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa.

157 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella ja tämän lain mukaista vakuutus- tai korvausasiaa käsittelevällä muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tie-

don saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, Tapaturmavakuutuskeskukselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot työntekijän työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista sekä muista seikoista, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EU:n sosiaaliturva-asetuksissa tai sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

2) työnantajalta tiedot vahinkotapahtumasta, sen sattumisolosuhteista, syistä ja seurauksista, työntekijän työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista sekä muut tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EU:n sosiaaliturva-asetuksissa tai sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahingoittuneen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta;

4) eläkelaitokselta ja Eläketurvakeskukselta vakuutus- tai korvausasian käsittelyä varten välttämättömät tiedot yrittäjän eläkelain (1272/2006) mukaisesta vakuutuksesta ja mainitun lain 112 §:n mukaisesta yrittäjän työtulosta.

Pyydettäessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saa ilman vahingoittuneen suostumusta ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pi-

dettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

158 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatoimintaa varten, sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten;

3) työtapaturma- ja ammattitautilain, liikennevakuutuslain tai potilasvahinkolain mukaista vakuutusta toimeenpanevalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle niihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi tiedot maatalousyrittä-

jien tapaturmavakuutuslaitokseen tämän lain toimeenpanon yhteydessä kohdistuneista rikoksista, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle ilmoitetuista vahingoista ja maksetuista korvauksista sekä korvauksenhakijoiden ja -saajien henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot; edellytyksenä on lisäksi, että tietosuojalautakunta on antanut tietojen käsittelyyn henkilötietolain 43 §:ssä tarkoitetun luvan;

4) toiselle lakisääteistä vakuustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

5) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä vakuutuslaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi;

6) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuuttamisvelvolliseen tämän lain perusteella kohdistuvas-ta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

7) tämän lain 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoittunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalausuntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

8) Tilastokeskukselle tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilötunnus, vahinkotapah-tuman sattumisaikaa ja -paikkaa, sattumisolo-suhteita, syitä ja seurauksia sekä siitä aiheutu-neen työkyvyttömyyden kestoja koskevat tiedot samoin kuin muut 75 §:ssä tarkoitettuun ilmoitukseen perustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä Tilastokeskuksen toimialaan kuuluvien, yhteiskuntaoloja ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laadintaa varten;

9) Työterveyslaitokselle työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 2 a §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot työperäisten sairauksien rekisteröintiä varten;

10) Eläketurvakeskukselle tiedot maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen

myöntämisestä, työeläkkeeseen vaikuttavista korvauksista.

159 §

Luovutettujen tietojen oikeellisuus ja salassapito

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos on vastuussa siitä, että sen 158 §:n nojalla luovuttamien tietojen sisältö vastaa niitä tietoja, jotka se sai tietojen antajalta.

160 §

Tekninen käyttöyhteys

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitok-sella on sen lisäksi, mitä julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalle yhteisölle tai laitokselle henkilörekisterinsä sel-laisiin tietoihin, jotka sillä on tämän tai muun lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toi-meenpanoa varten;

2) tämän lain 158 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille ja toimielimille kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista var-ten.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tie-tojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojaukses-ta huolehditaan asianmukaisesti.

161 §

Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan taloudel-lista asemaa koskevat tiedot

Sen lisäksi, mitä julkisuuslain 24 §:n 1 mo-mentin 20 kohdassa säädetään elinkeinonharjoit-tajaa koskevien tietojen salassa pitämisestä, sa-

lassa pidettäviä ovat myös sellaiset tämän lain toimeenpanoon perustuvat asiakirjat ja tiedot, jotka koskevat maatalousyrittäjän tai apurahan-saajan taloudellista asemaa.

162 §

Vahingoittuneen tai hänen edunsaajansa oikeus saada korvausasiaa koskevia tietoja

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on annettava vahingoittuneelle tai hänen edunsaajalleen pyynnöstä hänen korvausasiaansa koskevat tiedot. Oikeudesta tarkastaa henkilörekisteristä itseään koskevat tiedot säädetään henkilötietolaissa.

163 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus saada tietoja apurahan myöntäjältä

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on myös oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta maatalousyrittäjän eläkelain 8 a §:ssä tarkoitetun apurahan myöntäjältä käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot myönnetystä apurahasta sekä sen perusteena olevasta hakemuksesta.

164 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus saada tietoja työterveyshuollon palvelujen tuottajilta

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus saada maksutta työterveyshuoltolain 7 §:ssä tarkoitetuilta työterveyshuollon palvelujen tuottajilta tämän lain 106 §:n 2 momentissa tarkoitetun vakuutusmaksualennuksen toimeenpanoa varten välttämättömät tiedot työterveyshuoltoon kuuluvista maatalousyrittäjistä.

165 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus käyttää muissa asioissa annettuja tietoja

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista vakuutus- tai korvausasiaa käsitellessään Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle säädettyjen tehtävien hoitamista varten saatuja tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat asian ratkaisuun ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

Henkilölle, jonka tiedoista on kysymys, on ilmoitettava etukäteen tietojen mahdollisesta käytöstä.

166 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus käyttää tilakäyntirekisterin tietoja

Maatalousyrittäjän eläkelain 144 §:n 2 momentin mukaisesti saatuja tietoja voidaan maatalousyrittäjän suostumuksella käyttää selvittäessä maatalousyrittäjän tämän lain mukaista ammatillista kuntoutusta koskevaa asiaa.

27 luku

Erinäisiä säännöksiä

167 §

Tietojen maksuttomuus

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta tiedot, jotka sillä on tämän lain mukaan oikeus saada. Jos tiedot tarvitaan tietyissä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava. Terveystietotiedoista maksettavista korvauksista säädetään 168 §:ssä.

168 §

Terveydentilatiedoista maksettavat korvaukset

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta vahingoittuneen terveydentilaa koskevat tiedot, jotka sillä on tämän lain mukaan oikeus saada.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus saada terveydentilaa koskevat tiedot siinä muodossa kuin se on ne luovutuspyynnössään yksilöinyt. Tällöin tietojen luovuttajalla on oikeus saada 157 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella luovuttamistaan tiedoista tietojen pyytäjältä kohtuullinen korvaus tietojen luovuttamisesta aiheutuneesta työstä ja kustannuksesta.

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettussa laissa tarkoitettulla ammattihenkilöllä on oikeus saada kohtuullinen palkkio 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta. Lausunto on annettava Tapaturmavakuutuskeskuksen hyväksymän kaavan mukaista lomaketta käyttäen. Jos lausunnon on antanut kunnan tai kuntayhtymän järjestämän terveydenhuollon palveluksessa oleva henkilö, palkkio maksetaan kunnalle tai kuntayhtymälle.

169 §

Rahamäärien ja korvausten tarkistaminen työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella

Tämän lain 66 §:ssä ja 104 §:n 4 momentissa säädettyt rahamäärät tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella. Työtapaturma- ja ammattitautilain 44 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 51, 52, 86 ja 93 §:ssä sekä 109 §:n 1 momentissa tarkoitettut rahamäärät tarkistetaan noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 268 §:n 1 momentissa säädetään.

Tapaturmaeläke ja vahinkopäivän vuosipäivästä alkaen kuntoutusraha, jatkuvana maksettava haittaraha ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettulla työeläkeindeksillä. Kertakaikkisena maksettavaan korvaukseen tehdään indeksitarkistus korvauksen maksamisajankohdan mukaan.

170 §

Rahamäärien pyöristäminen

Edellä 169 §:n mukaisesti tarkistettut työtapaturma- ja ammattitautilain 51, 52 ja 93 §:ssä sekä tämän lain 104 §:n 4 momentissa säädettyt rahamäärät pyöristetään lähimmäksi sentiksi. Työtapaturma- ja ammattitautilain 44 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 86 §:ssä sekä 109 §:n 1 momentissa ja tämän lain 66 §:ssä säädettyt 169 §:n mukaisesti tarkistettut rahamäärät pyöristetään lähimmäksi tädeksi kymmeneksi euroksi.

171 §

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen takautumisoikeus korvauksista ja täyskustannusmaksusta

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen takautumisoikeuteen sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 270 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeuteen saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 271 §:ssä säädetään.

172 §

Todistajien kuulustelu

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeuteen kuulusteluttaa todistajia hallinto-oikeudessa sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain 273 §:ssä säädetään.

173 §

*Esteellisyy*s

Sen estämättä, mitä hallintolain (434/2003) 28 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimihenkilö ja hallituksen jäsen voivat käsitellä tämän lain täytäntöönpanoon kuuluvaa asiaa, joka koskee maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksessa tämän lain mukaisen turvan järjestänyttä maatalousyrittäjää tai apurahansaajaa.

174 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on säilytettävä tämän lain mukaisen vakuutusturvan järjestämiseen ja korvausasiaan liittyvät asiakirjat siten kuin arkistolaissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt asiakirjoja säilytettäväksi pysyvästi, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on säilytettävä asiakirjat ja tiedot seuraavasti:

1) vakuutushakemus, vakuutuksen irtisanomisilmoitus ja muut niihin rinnastettavat vakuutuksen alkamista, voimassaoloa ja päättymistä koskevat asiakirjat ja tiedot, ilmoitus vahinkotapahtumasta, vahingoittuneen terveydentilaa, avuntarvetta, työ- ja toimintakykyä, kuntouttamista ja kuolemaa koskevat terveydenhuollon ammattihenkilön ja muun tahon antamat lausunnot, todistukset, kannanotot ja tutkimustulokset, vahingoittuneen ja hänen edunsaajansa tulotiedot, korvausta koskevat maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen antamat päätökset sekä muut edellä mainittuihin rinnastettavat vahinkotapahtuman sattumisolosuhteita, korvattuutta, korvausta ja sen lakkaamista koskevat asiakirjat ja tiedot vähintään 100 vuoden ajan;

2) tämän lain mukaista muutoksenhakuasiaa koskevat asiakirjat vähintään 50 vuoden ajan, jollei niitä ole 1 kohdan mukaan säilytettävä sitä pidemmän ajan;

3) asiakirjat ja tiedot, jotka koskevat vakuutuslainsäätäjän yritystoiminnan omistussuhteita,

116 §:n mukaisen vakuutuksen vuosityöansioon vaikuttavia vakuutuksenottajan tuloja ja muita vakuutusmaksun määräytymisen perusteita, vakuutusmaksun perintää, korvauksen maksamiskieltoa sekä vakuutuslaitoksen takautumisoi-keutta vähintään 10 vuoden ajan;

4) muut tämän lain toimeenpanoa koskevat asiakirjat vähintään kuuden vuoden ajan.

Tämän lain mukaista korvausta koskevan asiakirjan ja tiedon säilytysaika alkaa siitä, kun korvausasia on tullut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksessa vireille. Tämän lain mukaiseen vakuuttamiseen liittyvän asiakirjan ja tiedon säilytysaika alkaa siitä, kun asiakirja tai tieto saapui maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle.

175 §

Siirto- ja ulosmittauskielto

Vahingoittuneelle tai hänen edunsaajalleen tämän lain nojalla myönnettyä henkilökohtaista korvausta ei saa siirtää toiselle.

Hoitotukea, vaatelisää, haittarahaa, haudausapua tai tämän lain mukaan maksettavaa kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

28 luku

Voimaantulo

176 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

177 §

Kumottava laki

Tällä lailla kumotaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki (1026/1981).

178 §

Viittaukset aikaisempaan lakiin

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

179 §

Rahamäärien perusvuosi

Tämän lain 66 §:ssä ja 104 §:n 4 momentissa säädetyt rahamäärät vastaavat vuoden 2014 indeksitasoa.

180 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä 1 momentista poiketen:

1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittarahaa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;

2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 29 §:n 3 momentin 3 kohtaa;

3) IV ja VII osan säännöksiä sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

4) 38 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammi-kuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin.

Mitä 12 §:n 2 momentissa säädetään vahinkotapahtuman korvaamisesta ja vakuutuksesta, ei sovelleta maatalousyrittäjään, jota koski maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukainen työvahinkoturva ennen maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta annetun lain (977/1993) voimaantuloa voimassa olleiden

säännösten mukaisesti, jos tämän lain 29 §:ssä tarkoitettu altistuminen on tapahtunut aikana, jolloin maatalousyrittäjää koski sanotun lain mukainen työvahinkoturva ja ammattitauti on ilmennyt vasta tämän lain voimaantulon jälkeen.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset työajan vakuutukset muuttuvat tämän lain voimaan tullessa 5 §:n mukaisiksi vakuutuksiksi. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 1 momentin mukainen vapaaehtoinen työajan vakuutus muuttuu tämän lain 116 §:n mukaiseksi vakuutukseksi ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:n 5 momentin mukainen vapaa-ajan vakuutus tämän lain 124 §:n mukaiseksi vakuutukseksi tämän lain voimaan tullessa.

Tämän lain 146 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin ja 149 §:ssä tarkoitettuun korvausvastuuseen luetaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 13 §:ssä tarkoitettujen kokonaiskustannukset sekä mainitun lain 20 §:ssä tarkoitettu korvausvastuu, kun korvattavan vahinkotapahtuman vahinkopäivä on ennen tämän lain voimaantuloa.

Sen lisäksi, mitä 148 §:ssä säädetään kokonaiskustannusten rahoituksesta, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on tällä lailla kumotun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 a §:n mukaisesti vuosina 2016—2018 suoritettava tämän lain mukaisten kokonaiskustannusten rahoittamiseksi ennen vuotta 2004 perusturvaosuuden osalta syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi korvausvastuun täydennysmaksua. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset maksun perintään liittyvästä menettelystä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta korvausvastuun täydennysmaksun laskemista koskevat perusteet siten, että täydennysmaksu jakaantuu Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastattaviin osuuksiin 148 §:n 2 momentissa säädettyjen rahoitusosuuksien suhteessa.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 4 kohta, 16 §:n 3 momentti ja 4 momentin 2 kohta, 19 §:n 6 kohta, 43 §:n 2 momentti, 92 §:n 1 momentin 1—3 kohta sekä 94 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1203/2009, 92 §:n 1 momentin 1—3 kohta laissa 1427/2011 sekä 94 §:n 1 momentti laissa 909/2010, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitörahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaisesta ansionmenetyskorvausta, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (279/1959) mukaista päivärahaa;

16 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Jos työntekijä on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna 18 kuukauden aikana saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan

palkkaa, liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista päivärahaa, tätä 18 kuukauden aikaa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään kuusi kuukautta.

Osa-aikaeläkkeen edellyttämä osa-aikatyöskentely täyttyy, jos:

2) työntekijä ei ole yhtäjaksoisesti työstä poissa kuutta viikkoa pidempää aikaa; tähän poissaoloaikaan ei lueta vuosilomaa eikä aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista päivärahaa siltä osin kuin työntekijä on saanut mainittuja päivärahoja yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta.

19 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

6) yli kuuden viikon mittaisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista

päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta; ja

43 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen takautuvalla ajalta

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, sitä ei makseta ajalta, jolta työntekijä on saanut työeläkeläin, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain, työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetyskorvausta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella.

92 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

1) työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetyskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 68 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa sekä ansionmenetyskorvausta, josta on vähennetty mainitun lain 202 §:n 2 momentissa tarkoitettu työeläke;

2) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetyskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 58 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa;

3) liikennevakuutuslain nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansionmenetyskorvaus tai eläke;

94 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturmalain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetyskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Tapaturmavakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen etuuteen sovelletaan kuitenkin työntekijän eläkelain 92 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 2 §:n 1 momentin 9 kohta, 13 §:n 3 momentti ja 4 momentin 4 kohta, 16 §:n 1 momentin 4 kohta, 40 §:n 2 momentti, 85 §:n 1 momentin 1—3 kohta ja 87 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 9 kohta laissa 1206/2009, 85 §:n 1 momentin 1—3 kohta laissa 1431/2011 ja 87 §:n 1 momentti laissa 913/2010, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitettua vuorottelukorvausta, työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettua ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (1276/2000) tarkoitettua aikuis-koulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991) tarkoitettua ansionmenetykskorvausta, liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua päivärahaa, sotilastapaturmalakiin (1211/1990) perustuvaa päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka työtaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaissa (/) tarkoitettua päivärahaa tai kuntoutusrahaa;

13 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

— — — — —
Jos yrittäjä on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna 18 kuukauden aikana saanut sairausvakuutuslaissa tarkoitettua sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa, liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai työtaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua päivärahaa, tätä 18 kuukauden aikaa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään kuusi kuukautta.

Osa-aikaeläkkeen edellyttämä osa-aikatyö täyttyy, jos:

— — — — —
4) hän ei ole yhtäjaksoisesti työstä poissa kuutta viikkoa pidempää aikaa; tähän poissaoloaikaan ei lueta aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa tarkoitettua päivärahaa, liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai työtaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua päivärahaa sillä osin kuin yrittäjä on saanut mainittuja päivärahoja yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta.
— — — — —

16 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

4) yli kuuden viikon mittaisesta työn keskeytyksestä, ei kuitenkaan, jos keskeytys johtuu sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslaissa tarkoitettua sairauspäivärahaa, liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua päivärahaa enintään 12 kuukauden ajalta; ja

40 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen takautuvalla ajalla

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, sitä ei makseta ajalta, jolta yrittäjä on saanut työeläkelaeissa, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa, työtapaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella.

85 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään yrittäjän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

1) työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetykskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 68 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa sekä ansionmenetyks-

korvausta, josta on vähennetty mainitun lain 202 §:n 2 momentissa tarkoitettu työeläke;

2) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetykskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 58 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa;

3) liikennevakuutuslain nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansionmenetykskorvaus tai eläke;

87 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilaissa, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tai sotilastapaturmalaisissa tarkoitettua päivärahaa taikka liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Tapaturmavakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen etuuteen

sovelletaan kuitenkin yrittäjän eläkelain 85 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 36 §:n 3 momentti ja 4 momentin 4 kohta, 39 §:n 1 momentin 4 kohta, 53 §:n 2 momentti, 97 §:n 1 momentti, 114 §:n 1 momentin 2 ja 10 kohta sekä 115 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 114 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 1004/2009, seuraavasti:

36 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Jos maatalousyrittäjä on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun 18 kuukauden aikana saanut sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitettua sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa, liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilaissa (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa (/) tarkoitettua päivärahaa, tätä 18 kuukauden aikaa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään kuusi kuukautta.

Osa-aikaeläkkeen edellyttämä osa-aikatyö täyttyy, jos:

4) hän ei ole yhtäjaksoisesti työstä poissa kuutta viikkoa pidempää aikaa; tähän poissaoloaikaan ei lueta aikaa, jolta maatalousyrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslaissa tarkoitettua päivärahaa, liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua päivärahaa siltä osin kuin maatalousyrittäjä on saa-

nut mainittuja päivärahoja yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta.

39 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

4) yli kuuden viikon mittaisesta työn keskeytyksestä, ei kuitenkaan, jos keskeytys johtuu sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslaissa tarkoitettua sairauspäivärahaa, liikennevakuutuslaissa tarkoitettua ansionmenetykskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua päivärahaa enintään 12 kuukauden ajalta; ja

53 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen takautuvasta ajalta

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, sitä ei makseta ajalta, jolta maa-

talousyrittäjä on saanut työeläkelaeissa, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa, työtapaturma- ja ammattitautilaissa tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella.

97 §

Maksamatta jääneiden vakuutusmaksujen vähentäminen eläkkeestä

Eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain mukaiset työeläkevakuutusmaksut, 12 §:n 4 momentissa ja 24 §:ssä tarkoitettu korotettu työeläkevakuutusmaksu ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettu pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksu ja sen korotus voidaan viivästyskorokoineen vähentää hänen tässä laissa tarkoitettua maatalousyrittäjätoiminnasta karttuneesta eläkkeestä sekä tämän lain mukaisesta tulevan ajan eläkkeestä.

114 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät

Maatalousyrittäjien eläkelaitos huolehtii:

2) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tehtävistä siten kuin maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään;

10) työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tarkoitettuun maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvistä tehtävistä siten kuin tässä laissa

sekä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään.

115 §

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon liittyvät tehtävät

Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle 1 momentissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta säädetään maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 146 §:n 3 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan myös tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Tapaturmavakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen etuuteen sovelletaan kuitenkin työntekijän eläkelain 92 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa työntekijän eläkelain muuttamisesta annetun lain (/) voimaan tullessa.

Mitä 97 §:n 1 momentissa säädetään maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitettua vakuutusmaksusta, sovelletaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen vakuutusmaksuun ja sen korotukseen.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 2 §:n 1 momentin 6 kohta, 16 §:n 3 momentti ja 4 momentin 2 kohta, 19 §:n 6 kohta, 43 §:n 2 momentti, 97 §:n 1 momentin 1—3 kohta ja 99 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 1205/2009, 97 §:n 1 momentin 1—3 kohta laissa 1429/2011 ja 99 §:n 1 momentti laissa 911/2010, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelaeissa tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005) tarkoitettua kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (279/1959) mukaista päivärahaa;

16 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Jos työntekijä on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna 18 kuukauden aikana saanut sairausva-

kuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tarkoittamaa päivärahaa, tätä 18 kuukauden aikaa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään kuusi kuukautta.

Osa-aikaeläkkeen edellyttämä osa-aikatyöskentely täyttyy, jos:

2) työntekijä ei ole yhtäjaksoisesti työstä poissa kuutta viikkoa pidempää aikaa; tähän poissaoloaikaan ei lueta vuosilomaa, vastikelomaa, osa-aikaisen työsuhteen vuorottelujärjestelmään sisältyvää palkatonta vapaata eikä aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista päivärahaa siltä osin kuin työntekijä on saanut mainittuja päivärahoja yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta.

19 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkekassalle:

6) yli kuuden viikon mittaisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta, vastikelomasta tai osa-aikaisen työsuhteen vuo-

rottelijärjestelmään sisältyvästä palkattomasta vapaasta taikka sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa, sairausajan palkkaa, työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta enintään 12 kuukauden ajalta; ja

43 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen takautuvalla ajalta

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, sitä ei makseta ajalta, jolta työntekijä on saanut työeläkeläkiä, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella.

97 §

Eläkkeestä vähennettävät etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään työntekijän saama ensisijainen etuus ja perhe-eläkkeestä ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus. Ensisijaisia etuuksia ovat:

1) työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetykskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 68 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa sekä ansionmenetykskorvausta, josta on vähennetty mainitun lain 202 §:n 2 momentissa tarkoitettu työeläke;

2) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetykskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 58 §:n mu-

kaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa;

3) liikennevakuutuslain nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansionmenetykskorvaus tai eläke;

99 §

Ensisijaisen etuuden tai eläkkeen muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Ensisijaisen etuuden vähentämistä eläkkeestä tarkistetaan, jos eläkkeensaajalle myönnetään uusi ensisijainen etuus tai jos ensisijaisen etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu muusta syystä kuin indeksitarkistuksen tai kertakorotuksen vuoksi. Eläkkeen määrä tarkistetaan myös, jos tämän lain mukaisesta eläkkeestä on vähennetty ensisijainen etuus ja eläkkeensaajalle myönnetään muu työeläke. Osatyökyvyttömyyseläkkeestä ei kuitenkaan vähennetä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturmalain mukaista päivärahaa taikka liikennevakuutuslain mukaista ansionmenetykskorvausta, jos se on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeen aikana sattuneen vahinkotapahtuman tai liikennevahingon perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Tapaturmavakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen etuuteen sovelletaan kuitenkin merimieseläkelain 97 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Laki

kunnallisen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnallisen eläkelain (549/2003) 14 §:n 1 momentin 5 kohta, 76 §:n 1 momentin 1—3 kohta, 114 §:n 2 momentti, 130 § ja 145 §:n 4 momentin 4 kohta,
sellaisina kuin niistä ovat 14 §:n 1 momentin 5 kohta ja 145 §:n 4 momentin 4 kohta laissa 1293/2006, 76 §:n 1 momentin 1—3 kohta laissa 713/2004 ja 114 §:n 2 momentti laissa 461/2008, seuraavasti:

14 §

Osa-aikaeläke

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on 61—67-vuotiaalla työntekijällä edellyttäen, että:

5) hän ei ole yhdenjaksoisesti poissa työstä kuutta viikkoa pitempää aikaa; tähän kuuden viikon jaksoon ei lueta vuosilomaa tai muuta siihen verrattavaa aikaa eikä aikaa, jolta hän saa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, liikennevakuutuslain (279/1959) nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta tai työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) mukaista päivärahaa siltä osin kuin työntekijä on saanut mainittuja etuuksia yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta.

76 §

Eläkkeestä vähennettävät ensisijaiset etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään seuraavat ensisijaiset etuudet:

1) työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetyskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 68 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa sekä ansionmenetyskorvausta, josta on vähennetty mainitun lain 202 §:n 2 momentissa tarkoitettu työeläke;

2) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetyskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 58 §:n mu-

kaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa;

3) liikennevakuutuslain nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansionmenetyskorvaus tai eläke;

114 §

Takautuvasti myönnetty työkyvyttömyyseläke

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, sitä ei makseta ajalta, jolta eläkkeensaaaja on saanut työeläkelakien, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain, työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetyskorvausta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella.

130 §

Takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Jos työntekijällä on oikeus saada työtapaturma- ja ammattitautilakiin tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuvaa ansionmenetyskorvausta, sotilasvammalakiin perustuvaa elinkorkoa, liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla ansionmenetyskorvausta, voidaan tämän lain

mukainen eläke sen estämättä, mitä 76 §:ssä säädetään, suorittaa täysimääräisenä, kunnes mainittu etuuden määrä on lopullisesti ratkaistu. Työntekijän oikeus mainittuun etuuteen siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle siltä osin kuin kunnallinen eläkelaitos on maksanut samalta ajalta eläkettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti työntekijän jälkeen hänen edunsaajilleen maksettavaan työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla maksettavaan jatkuvaan korvaukseen, jos eläkelaitos on maksanut myöntämänsä perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

145 §

Eläkkeenhakijan ja -saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan eläkelaitokselle:

4) yli kuuden viikon yhdenjaksoisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Tapaturmavakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen etuuteen sovelletaan kuitenkin kunnallisen eläkelain 76 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan valtion eläkelain (1295/2006) 14 §:n 1 momentin 4 kohta, 18 §:n 6 kohta, 24 §:n 1 momentin 3 kohta, 41 §:n 2 momentti, 73 §:n 1 momentin 1—3 kohta sekä 128 §, sellaisina kuin niistä ovat 18 §:n 6 kohta ja 128 § laissa 468/2010, seuraavasti:

14 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 61—67-vuotiaalla työntekijällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

4) hän ei ole yhdenjaksoisesti poissa työstä kuutta viikkoa pitempää aikaa, mihin ei lueta vuosilomaa tai muuta siihen verrattavaa aikaa eikä aikaa, jolta maksetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista päivärahaa, liikennevakuutuslain (279/1959) nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta tai työtapaturma- ja am-

mattitautilain (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) mukaista päivärahaa siltä osin kuin työntekijä on saanut mainittuja päivärahoja ja sairausajan palkkaa yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta.

18 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kunnalliselle eläkelaitokselle:

6) yli kuuden viikon mittaisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta;

24 §

Oikeus työeläkekuntoutukseen

Alle 63-vuotiaalla työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoitukseenmukaisista ammatillisista kuntoutuksista, jos:

3) työntekijällä ei ole oikeutta kuntoutukseen työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai liikennevakuutuslain kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

41 §

Työkyvyttömyyseläkkeen takautuva maksaminen

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, sitä ei makseta ajalta, jolta työntekijä on saanut työeläkelätkien, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista

annetun lain, työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) perusteella.

73 §

Eläkkeestä vähennettävät ensisijaiset etuudet

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään seuraavat ensisijaiset etuudet:

1) työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetykskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 68 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa sekä ansionmenetykskorvausta, josta on vähennetty mainitun lain 202 §:n 2 momentissa tarkoitettu työeläke;

2) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuva ansionmenetykskorvaus lukuun ottamatta mainitun lain 58 §:n mukaista tapaturmaeläkettä ja sitä edeltävää päivärahaa;

3) liikennevakuutuslain nojalla myönnetty omaan vammaan perustuva ansionmenetykskorvaus tai eläke;

128 §

Takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Jos työntekijällä on oikeus saada työtapaturma- ja ammattitautilakiin tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin perustuvaa ansionmenetykskorvausta, sotilasvammalakiin perustuvaa elinkorkoa, liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla ansionmenetykskorvausta, voidaan tämän lain mukainen eläke sen estämättä, mitä 73 §:ssä säädetään, suorittaa täysimääräisenä, kunnes mainitun etuuden määrä on lopullisesti ratkaistu. Työntekijän oikeus mainittuun etuuteen siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle siltä osin kuin

kunnallinen eläkelaitos on maksanut samalta ajalta eläkettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti työntekijän jälkeen hänen edunsaajilleen maksettavaan työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla maksettavaan jatkuvaan korvaukseen, jos eläkelaitos on maksanut myöntämänsä perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Tapaturmavakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen etuuteen sovelletaan kuitenkin valtion eläkelain 73 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 2 luvun 5 §:n 1 momentti, 8 luvun 6 §:n 1 momentin 3 kohta ja 9 §:n 2 momentti, 11 luvun 10 §, 12 luvun 2 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta sekä 18 luvun 1 §:n 3 kohta, 8 §:n 1 momentin 4 kohta ja 11 §:n 1 momentin 2 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 8 luvun 6 §:n 1 momentin 3 kohta ja 9 §:n 2 momentti, 11 luvun 10 § sekä 12 luvun 2 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta laissa 678/2014, 18 luvun 1 §:n 3 kohta laissa 1203/2013 sekä 18 luvun 8 §:n 1 momentin 4 kohta ja 11 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1113/2005, seuraavasti:

2 luku

Sairaanhoitokorvauksia koskevat yhteiset säännökset

5 §

Sairaanhoitokorvauksen suhde muun lain mukaiseen korvaukseen

Jos vakuutetulle on maksettu korvausta sairaanhoidosta aiheutuneista kustannuksista liikennevakuutusta koskevien lakien tai työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain

(/) perusteella, korvaus vähennetään hänelle maksettavasta tämän lain mukaisesta sairaanhoitokorvauksesta. Jos vakuutettu hakee korvausta liikennevakuutusta koskevien lakien, työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla sairaanhoitokustannuksista, joista on jo suoritettu tämän lain mukainen korvaus, Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada sairausvakuutuksesta maksettua korvausta vastaava määrä tapaturma- tai liikennevakuutusyhtiön, Valtiokonttorin, Liikennevakuutuskeskuksen tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen sa-

masta vahingosta tai saman sairauden perusteella myöntämästä korvauksesta.

8 luku

Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha

6 §

Sairauspäivärahan estävät etuudet

Sairauspäivärahaan ei ole oikeutta vakuutetulla, joka saa:

3) työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, liikennevakuutuslain (279/1959), sotilasvammalain (404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella ansionmenetyskorvausta;

9 §

Sairauspäiväraha enimmäisajan jälkeen

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan rinnastetaan aika, jolta vakuutettu on saanut Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain, työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai kuntoutusavustuksena maksettavaa kuntoutusrahaa taikka ansionmenetyskorvausta liikennevakuutuslain tai sotilasvammalain kuntoutusta koskevien säännösten nojalla tai jona vakuutettu on ollut oikeutettu työttömyysturvallain mukaiseen etuuteen työttömyysturvallain 3 luvun 3 §:n 3 momentin nojalla. Sitä vastoin aikaa, jolta vakuutettu on saanut kansaneläkelain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkelakien mukaista täyttämättä työkyvyttömyyseläkettä, ei rinnasteta tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyysaikaan.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

10 §

Eläkkeen vaikutus vanhempainpäivärahan määrään

Vanhempainpäiväraha maksetaan vähimmäismäärän suuruisena, jos vakuutettu saa vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä, työttömyyseläkettä tai täyttä työkyvyttömyyseläkettä kansaneläkelain 12 §:n 1 momentin, työeläkelakien, liikennevakuutuslain, työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturmalain, opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain (460/2015) tai urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) perusteella.

12 luku

Päivärahaetuuden suhde muihin etuuksiin

2 §

Sairauspäivärahan suhde muihin työkyvyttömyyden perusteella maksettaviin lakisääteisiin etuuksiin

Tämän lain nojalla maksettavasta sairauspäivärahasta vähennetään seuraavat samalta ajalta ja saman työkyvyttömyyden vuoksi muun lain nojalla maksettavat etuudet:

2) työtapaturman ja ammattitaudin perusteella myönnettävä työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen ansionmenetyskorvaus;

3) työtapaturman ja ammattitaudin perusteella myönnettävä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen ansionmenetyskorvaus;

18 luku

Sairausvakuutusrahasto ja vakuutusmaksut

1 §

Soveltamisala

Tämän lain perusteella rahoitetaan:

3) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetyt perusturvaosuuteen kuuluvat tämän lain mukaiset kulut;

8 §

Sairaanhoitovakuutuksen kulut

Sairausvakuutusrahastosta maksettavia sairaanhoitovakuutuksen kuluja ovat:

4) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 148 §:n 2 momentin mukaan perusturvaosuuteen katsottavat sairaanhoitokulut; sekä

11 §

Työtulovakuutuksen kulut

Sairausvakuutusrahastosta maksettavia työtulovakuutuksen kuluja ovat:

2) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 148 §:n 2 momentin mukaan perusturvaosuuteen katsottavat päivärahat;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen. Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen 1 päivää tammikuuta 2015, tapaturmavakuutuslain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiseen etuuteen sovelletaan kuitenkin 12 luvun 2 §:n 1 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa ennen 1 päivää tammikuuta 2015.

Laki**kansaneläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansaneläkelain (568/2007) 22 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta, 33 §:n 1 momentin 2 kohta, 34 §:n 2 momentin 4 kohta, 35 §:n 15 kohta ja 97 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 97 §:n 2 momentti laissa 934/2009, seuraavasti:

22 §

Kansaneläkkeeseen vaikuttavat eläketulot

Kansaneläkkeen määrää laskettaessa otetaan huomioon henkilön jatkuvasti tai vuosittain toistuvasti saama:

3) työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) sekä sotilastapaturmalain (1211/1990) mukainen tapaturmaeläke ja perhe-eläke;

5) liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukainen työkyvyttömyyseläke ja ansionmenetykskorvaus; viimeksi mainittu kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahingon sattumisesta, sekä työtapaturma- ja ammattitautilain ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen kuntoutusraha, kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahinkotapahtuman sattumisesta; sekä

33 §

Jatkoeläkkeen täydennysmäärään vaikuttavat vuositulot

Täydennysmäärää laskettaessa otetaan vuosituloina huomioon lesken jatkuvasti tai vuosittain toistuvasti saamat:

2) työeläkkeenä maksettava kuntoutustuki ja työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen kuntoutusraha sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaiset etuudet;

34 §

Jatkoeläkkeen täydennysmäärään vaikuttava työtulo ja siihen rinnastettava tulo

Työtuloon rinnastetaan:

4) työkyvyttömyyden perusteella maksettava sairausvakuutuslain mukainen sairauspäiväraha tai tähän rinnastettava vuodelta tai sitä lyhyemmältä ajalta maksettava muu ansionmenetyksen

korvaus kuin työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen kuntoutusraha tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukainen ansionmenetyksen korvaus;

35 §

Jatkoeläkkeen täydennysmäärässä etuoikeutetut tulot

Täydennysmäärää laskettaessa vuositulona ei oteta huomioon lesken saamaa:

15) työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista haittaraaha tai muita haitan perusteella maksettavia korvauksia;

97 §

Kansaneläkerahastosta maksettavat etuudet ja kulut

Kansaneläkerahastosta maksetaan myös maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 148 §:n 2 momentin mukaan perusturvaosuuteen katsottavat kansaneläke- ja perhe-eläkekulut.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki

sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 10 §:n 4 momentti,

muutetaan 4 ja 7—9 § sekä 10 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 7 § osaksi laissa 1313/2006 ja 8 § laissa 1313/2006, sekä

lisätään 6 §:ään uusi 2 ja 3 momentti ja lakiin uusi 9 a § seuraavasti:

4 §

Maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta tämän lain mukaiseen päivärahaan, jos hänellä on saman työkyvyttömyyden johdosta oikeus saada maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/), työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), liikennevakuutuslain (279/1959), sotilasvammalain (404/1948), sotilastapaturmalain (1211/1990) tai jonkun muun lain nojalla sellaista korvausta, jonka suuruutta määrättäessä otetaan huomioon maatalousyrittäjätoiminnasta saadut ansiot.

6 §

Korvaus voidaan myöntää, vaikka sitä ei olisi haettu määräajassa, jos epäminen myöhästymisen vuoksi olisi kohtuutonta.

Puhevallan käyttöön Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen käsitellessä tämän lain mukaista asiaa sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 81 §:ssä säädetään.

7 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitos ratkaisee oikeuden tämän lain mukaiseen korvaukseen antamalla siitä asianosaiselle kirjallisen päätöksen. Mainittu päätös voidaan antaa automaattisessa tietojenkäsittelyssä aikaansaatusasiakirjana, ja allekirjoitus voidaan merkitä päätökseen koneellisesti. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on annettava päätöksensä tiedoksi postitse kirjeellä lähettämällä se vastaanottajalle tämän ilmoittamaan osoitteeseen.

Päätöksen antamiseen ja täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 84 §:n 3 kohdan nojalla noudatetaan 30 päivän määräajasta päätöksen antamiselle ja 14 päivän määräajasta täytäntöönpanolle. Korvauksen maksamiseen sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 93 §:n 1 momentissa säädetään. Jos päätöstä ei ole annettu tai täytäntöönpanoa aloitettu edellä säädettyssä määräajassa, noudatetaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 104 §:ssä säädetään korvauksen maksamisesta viivästysajalta korotettuna.

Tämän lain nojalla maksettavaa korvausta ei saa siirtää toiselle.

8 §

Asianosainen, joka ei tyydy Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (1316/2010) tarkoitetulta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Asianosainen, joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusvoimassa (132/2003) tarkoitetulta vakuutusvoimasta kirjallisella valituksella. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen antamaan päätökseen, joka koskee päivärahan suorittamista tämän lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, ei kuitenkaan saa hakea muutosta siltä osin kuin päätös perustuu hakijan oikeuteen saada sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa tai sanotun lain

8 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisen omavastuun ajan pituuteen.

Muutoksenhakuajan pituus on 30 päivää siitä päivästä lukien, jona asianosainen on saanut tiedon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen. Valituskirjelmä on toimitettava muutoksenhakuajassa Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

9 §

Itseoikaisuun valituksen johdosta ja valituksen siirtoon muutoksenhakuelimelle sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 140 §:ssä säädetään. Muutoksenhakuajan jälkeen tulleen valituksen tutkimiseen sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 141 §:ssä säädetään. Lainvoimaisen päätöksen oikaisuun, päätöksen poistamiseen sekä asia- ja kirjoitusvirheen korjaamiseen sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 142—144 §:ssä säädetään.

Päätöksen täytäntöönpanoon muutoksenhausta huolimatta sovelletaan, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 137 §:ssä säädetään.

Jos joku on saanut tämän lain mukaista päivärahaa aiheetta tai enemmän kuin tässä laissa säädetään, Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on perittävä aiheettomasti maksettu päiväraha takaisin noudattaen, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 145 §:ssä säädetään.

9 a §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toimintaan tämän lain toimeenpanoon liittyvissä asioissa sovelletaan viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) siten kuin maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitau-

tilain 156 §:ssä säädetään julkisuuslain soveltamisesta.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada tietoja tämän lain toimeenpanoa varten siten kuin maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 157 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa sekä 2 ja 3 momentissa säädetään. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja noudattaen, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 158 §:n 1 ja 2 kohdassa säädetään.

Tietojen antamiseen ja saamiseen noudetaan lisäksi, mitä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain:

- 1) 160 §:ssä säädetään teknisestä käyttöyhteydestä;
- 2) 161 §:ssä säädetään maatalousyrittäjän ja apurahansaajan taloudellista asemaa koskevista tiedoista;
- 3) 162 §:ssä säädetään oikeudesta saada korvausasiaa koskevia tietoja;
- 4) 167 §:ssä säädetään tietojen maksuttomuudesta.

10 §

Tästä laista aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämän lain mukaisesta toiminnasta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle aiheutuneet hoitokulut yhdistetään sen maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen toiminnan hoitokuluihin. Tämän lain mukaisia hoitokuluja ei kuitenkaan lueta mukaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 146 §:ssä tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin.

Valtion tulee suorittaa kunakin vuonna kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa 1 momentin mukaisesti valtion suoritettavaksi arvioitua määrää. Ennakot määrätään ja maksetaan yhdessä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 150 §:ssä tarkoitettujen ennakkojen kanssa.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta
20   .

Tätä lakia sovelletaan korvaukseen, jossa työkyvyttömyys on alkanut lain voimaan tullessa tai sen jälkeen.

Mitä tämän lain 4 §:ssä säädetään maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta korvauksesta, sovelletaan myös vastaavaan

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) tai tapaturmavakuutuslain (608/1948) nojalla myönnettyyn korvaukseen.

Tällä lailla kumotaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun asetuksen (899/1991) 3 §:n 4 momentti.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 7 §:n 1 momentin 3 ja 11 kohta, 6 luvun 11 §:n 3 momentin 3 kohta ja 11 luvun 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 luvun 7 §:n 1 momentin 3 ja 11 kohta laissa 1188/2009, 6 luvun 11 §:n 3 momentin 3 kohta laissa 1252/2006 ja 11 luvun 14 §:n 1 momentti laissa 707/2010, seuraavasti:

4 luku

Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus

7 §

Sosiaalietuuksien vaikutus työttömyysetuuteen

Jos henkilö saa muuta kuin 3 luvun 4 §:ssä tarkoitettua lakisääteistä etuutta tai saa työkyvyttömyyseläkettä toisen valtion lainsäädännön mukaan taikka kansaneläkettä kansaneläkelain 12 §:n 4 momentin perusteella, hänen täysimääräisestä työttömyysetuudestaan vähennetään sosiaalietuus. Tällöin ei kuitenkaan seuraavia eläkkeitä ja sosiaalietuuksia oteta huomioon (*etuoi-keutetut tulot*):

3) työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) mukainen haittaraha;

11) työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain

sekä sotilasvammalain mukaiset kustannusten korvaukset.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

11 §

Työssäoloajan laskeminen

Edellä 3 a §:ssä tarkoitettua työssäoloaikaa laskettaessa työhön rinnastettavana aikana otetaan lisäksi huomioon sellainen täysi kalenterikuukausi:

3) jona henkilö on ollut työkyvytön saaden työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien perusteella eläkettä, kuntoutustukea tai työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittä-

jän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista tapaturmaeläkettä.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

14 §

Työttömyysetuuden periminen eräissä tapauksissa

Jos henkilö on saanut työttömyysetuutta samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti kansaneläkettä, kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta, takuueläkettä tai eläkettä työ- tai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, luopumistukea taikka sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa, työtapaturma- ja ammattitau-

tilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos saa periä tältä ajalta perusteettomasti maksetun työttömyysetuuden määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä, luopumistuesta, päivärahasta tai tapaturmaeläkkeestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki

eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 8 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 8 §:n 1 momentin 5 kohta sekä 14 §:n 1 momentin 11 kohta ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 8 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 939/2014, seuraavasti:

8 §

Oikeus asumistukeen

Oikeus asumistukeen on henkilöllä, joka on täyttänyt 16 vuotta ja saa:

5) työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) mukaista jatkuvaa

kuntoutusrahaa, kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahinkotapahtumasta, sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista jatkuvaa työkyvyttömyyseläkettä tai ansionmenetykskorvausta; viimeksi mainittu kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahingon sattumisesta;

14 §

Etuoikeutetut tulot

Asumistukea laskettaessa vuositulona ei oteta huomioon hakijan ja hänen avio- tai avopuolisonsa:

11) työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai sotilastapaturmalain mukaista haittarahaa tai muita haitan perusteella maksettavia korvauksia;

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 6 kohdassa säädetään, kansaneläkelain 14 §:n mukainen ja työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukainen työkyvyttömyyseläkkeenä maksettava kuntoutustuki, työtapaturma- ja ammattitauti-

lain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen kuntoutusraha sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukainen ansionmenetyksen korvaus ja työkyvyttömyyseläke otetaan kuitenkin tulona huomioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki**aikuiskoulutustuesta annetun lain 7 ja 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) 7 §:n 3 momentin 3 kohta sekä 11 §:n 5 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 127/2010, seuraavasti:

7 §

Työssäoloajan laskenta

Työssäoloaika laskettaessa työhön rinnastettavana aikana otetaan lisäksi huomioon sellainen täysi kalenterikuukausi:

3) jona henkilö on ollut työkyvytön saaden työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien perusteella eläkettä, kuntoutustukea tai työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) mukaista tapaturmaeläkettä.

11 §

Aikuiskoulutustuen saamisen rajoitukset

Aikuiskoulutustukea ei myönnetä sille, joka:

5) saa samaan koulutukseen Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa taikka saa täyttä kuntoutusrahaa työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla tai saa täyttä ansionmenetykskorvausta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla taikka sotilasvammalain

(404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki

opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 6 §:n 1 momentin 12 kohta, sellaisena kuin se on laissa 463/2015, seuraavasti:

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

12) saa täyttä ansionmenetykskorvausta liikenevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/), sotilasvammalain

(404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 13 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 1 kohta laissa 464/2015 ja 2 kohta laissa 679/2014, seuraavasti:

13 §

Järjestämistä ja korvaamista koskeva rajoitus

Vakuutetulla ei ole oikeutta tämän luvun mukaan järjestettyyn kuntoutukseen tai korvaukseen siitä, jos hänellä on oikeus tarvitsemaansa kuntoutukseen tai korvaukseen kuntoutuksen aiheuttamista kustannuksista jonkin seuraavan lain nojalla:

1) työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015);

2) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki (/);

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki**vammaisetuksista annetun lain 9 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 9 §:n 1 momentin 4 ja 4 a kohta sekä 12 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 465/2015, seuraavasti:

9 §

Eläkettä saavan hoitotuki

Oikeus hoitotukeen on 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä, joka saa:

4) täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/), sotilastapaturmalain (1211/1990), sotilasvammalain (404/1948) taikka liikennevakuutusta koskevan lainsäädännön mukaista jatkuvaa tapaturmaeläkettä, elinkorkoa, työkyvyttömyyseläkettä tai sellaista ansionmenetyksen korvausta, jota maksetaan, kun liikennevahingon sattumisesta on kulunut vuosi;

4 a) työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaista jatkuvaa kuntoutusrahaa, kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahinkotapahtu-

man sattumisesta, taikka liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista jatkuvaa työkyvyttömyyseläkettä tai ansiomenetykskorvausta, viimeksi mainittua kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahingon sattumisesta;

12 §

Vammaistuessa tai hoitotuessa huomioon otettavat etuudet

Vammaistuen ja hoitotuen määrässä otetaan huomioon saman sairauden, vian tai vamman perusteella henkilölle maksettava:

1) jatkuva työtapaturma- ja ammattitautilakiin, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin, sotilastapaturmalakiin, liikennevakuutusta koskevaan lainsäädäntöön tai soti-

lasvammalakiin perustuva haittalisa, avuttomuuslisä tai hoitotuki;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki

takuueläkkeestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 9 §:n 1 momentin 7 ja 9 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 466/2015, seuraavasti:

9 §

Eläketulojen vaikutus takuueläkkeeseen

Täysimääräisestä tai 8 §:n 2 tai 3 momentin mukaan lasketusta takuueläkkeen määrästä vähennetään seuraavien hakijan jatkuvasti tai vuosittain toistuvasti saamien eläketulojen (*vuositulo*) määrä:

7) työtapaturma- ja ammattitautilakiin (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin (/) tai sotilastapaturmalakiin (1211/1990) perustuva tapaturmaeläke ja perhe-eläke;

9) työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukainen kuntoutusraha, kuitenkin vasta

vuoden kuluttua vahinkotapahtumasta, sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukainen työkyvyttömyyseläke ja ansionmenetykskorvaus, viimeksi mainittu kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahingon sattumisesta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Mitä tässä laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain tai maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesta etuudesta, sovelletaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiseen vastaavaan etuuteen.

Laki

työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 2 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 467/2015, seuraavasti:

2 a §

— — — — —
Työterveyslaitos ylläpitää työperäisten sairauksien rekisteriä ammattitautien ja muiden työstä johtuvien sairauksien tutkimusta, selvittelyä ja ehkäisyä sekä diagnosoinnin ja hoidon kehittämistä varten. Rekisteriin voidaan tallettaa sairastuneen henkilön nimi, henkilötunnus, ammatti, tiedot työnantajasta ja työpaikasta, altistumisen laadusta ja kestosta, sairauden toteamisesta ja laadusta sekä sen aiheuttamasta haitasta ja sairauslomasta, vakuutuslaitoksen päätös ammattitaudiksi hyväksymisestä ja korvauksesta

sekä ammattitaudin aiheuttamasta kuolemasta. Työterveyslaitoksen oikeudesta saada tietoja työperäisten sairauksien rekisteriä varten säädetään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 46 a §:n 3 momentissa, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 262 §:ssä ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (/) 158 §:n 9 kohdassa.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 3 päivänä maaliskuuta 2015